

LAISVE—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalls Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina	10 centų

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE

Semi-Weekly

102-02 Liberty Ave.

Ozone Park 17, N. Y.

Telephone Michigan 1-6287

PRICE 10c A COPY

No. 12

Ozone Park 17, N. Y. Antradi., vasario (Feb.) 9, 1960

METAI 49-ji

KRISLAI

Dar vis kyla, dar vis brangsta.
Plėšikai!
Malonus balsas.
Poeto patarimas.
Gerai sekasi.
Po maska.

Rašo A. Bimba

„Valdžia leidžia geležinkelams kelti važiuotės kainą. Toki leidimą laimėjo Pensilvanijos ir New Haveno geležinkeliai. Viskas tebebrangsta, viskas tebekyla. Maistas irgi pabrango.

Pensilvanijai sunkiausia išsiversti. Jų įėjimas pastovios, ir be galo žemos. Aukščiausia pensija tik šimtinė su keletais doleriais per mėnesį. Ar gi gali žmogus iš tiek pragyventi?!

—
Vaistų išdrėbystės kompanijos pasidaro nebeprisotinamai plėšikai. Jų pelnai milžiniški. Pavyzdžiui, kokio ten raminančio vaisto, „resperinu“ vadinamo, pagaminimas labai pigus. Tūkstantis piliulių atsieina apie \$2.50. Gal dar mažiau. O kompanija, kuri juos gamina, iš vaistinių už tūkstantį piliulių atpėšia \$39.50. Na, o vaistinių tau parduodamos, dar irgi nori pasipelnyti. Tave, broliu, aplupa ir apskuta iš visų pusių!

Karts nuo karto Tarybų Lietuvos spaudoje pasirodo balsas už meilę gamtai. Žmonės karštai raginami mylėti miškus ir jų gyventojus. Negražu, nepadoru, pikta naikinti paukščius ir žvėries.

Mano ausiai tas balsas labai malonus. Gamtos prievartavimas, jos apipilėsimas neturi jokio pateisinimo. Laukai be miškų pavirsta dyk-
laukiais. Miškai be paukščių ir žvėrelių kaip namai be gyventojų.

—
Pasimui į rankas jau senoka, dar praėjusių metų „Literatūra ir menas“ numeris ir skaitau eilėraštį „Jei tu mano draugas.“ Punks poeto Eduardo Selionio širdies patarimas draugui:

„Nelauk manęs,
Jei aš kely sustosiu
Ar nuovargiu
Tau skysiuos per anksti.
Nelauk manęs...
Nes jeigu aš žinosiu,
Kad tu manęs nelauksi,—
Aš eisiu
Nesutodamas
Pirmyn.“

—
Ten, kur jau buvo paveikslai bei filmai iš Lietuvos rodomi, pavyko gerai. Džiaugiasi Stanislovaiciū, džiaugiasi Jonas Grybas. Mums visiems labai linksmas.

Tik reikia darbuotis. Tegū neliks kolonijos, kurios žmonės nepamatyti tų paveikslų ir filmų!

Subruskite, kolonijų veikėjai!

—
Išgarsėjusio radijo komentatoriaus Lowell Thomas sūnus Lowell irgi eina tėvo pėdomis. Jis buvo pasiekęs net Tibetą, ir apie jį net knyga parašė. Joje jis išplūsta Kiniją ir naująjį Tibetą.

—
Apie jį ir jo knyga įžymioji žurnaliste Anna Louise Strong davė domų straipsnį. Straipsnis tilpo savaitraštyje „National Guardian“ (vas. 8 d.).

—
Pasirodo, kad abudu Thomasai buvo nuvykę į Tibetą ir akurstyti prieš Kiniją. Jie bandė įsteigti šnipų tinklą. Jų misija buvo remiama mūsų valdžios.

—
Bet visos jų pastangos buvo veltui. Štai kodėl dabar

Socialistinės šalys darys taiką su Rytų Vokietija

Maskva. — Varšuvos apsigynimo sąjungos valstybių vadai atlaikė konferenciją ir išleido pareiškimą. Jie užgyrė Tarybų Sąjungos mažinimą gynybos jėgų ir prie to kvietimą Vakarų valstybių.

Socialistinių šalių vadai pasisakė už Anglijos, Prancūzijos, Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų viršūnių konferenciją, kuri prasidės Paryžiuje gegužės 16 d.

Jie pareiškė, kad neleistina ant toliau atidėlioti taikos padarymą su Vokietijomis, nes būtina reikalinga baigti tą nenormališką padėtį. Deklaracijoje sakoma, kad būtų geriausia, jeigu visos valstybės, kurios kariavo prieš hitlerišką Vokietiją, padarytų taiką su abiejomis Vokietijomis.

— tai yra, Rytų ir Vakarų. Bet jeigu Vakarų valstybės prie to neis, tai tada socialistinės šalys padarys atskirą taiką su Vokietija (Rytine Vokietija) ir tuomet baigs tą nepakenčiamą padėtį.

Po deklaracija pasirašė už Tarybų Sąjungą — N. Chruščiovas, Albaniją — Enver Hoxha ir M. Shelu, Bulgariją — Fodor Živkov ir Anton Jugov, Vengriją — Janos Kadar ir Franc Muennich, Rytų Vokietiją — Walter Ulbricht ir Otto Grotewohl, Lenkiją — W. Gomulka ir Juzef Cyrankiewicz, Rumuniją — G. Gheorgiu-Djiri Chivu Stoika ir už Čekoslovakiją — Antonin Novotny ir Viljem Siroki, tai yra, partijų generaliniai sekretoriai ir šalių premjerai.

T. Sąjungoj moterys jau pralenkė vyrus

Maskva. — Katrina Furceva raportavo, kad moterys jau daugelyje sričių pralenkė vyrus. Industrijoje dirba 45 procentai moterų, medicinos srityje moterų sudaro 85 procentus, mokslo įstaigose — 53 proc. Ji raportavo, kad aukštesnius mokslus ir universitetus lankė virš 29,000,000 moterų. Iš moterų tarpo yra: 233,000 inžinierių, 110,000 mokslininkų, 300,000 daktarų, 1,283,000 provincijose mokytojų. Tik vien Maskvoje, Lomonosovo vardo universitete, yra virš 1,000 moterų profesorių.

Kinijos kariai daug gelbėja šaliai

Pekinas. — Kinijos Liaudies Respublikos gynybos jėgos ne tik lavinasi atremti priešų užpuolimą, bet ir padeda civiliniuose darbuose. 1959 metais kariai išdėbo 40,000,000 valandų, arba kiekvienas po 16 dienų.

Jie dirbo prie upių užtvankų ir kitokių darbų, prie fabričių, dirbtuvių, gyvenimo namų statybos, paruošimo maisto ir pravedimo kelių.

Kinijos kariai prie savo stovyklų augina daržoves ir vaismedžius. Kai kurios kareivinės jau jų pasigamina pakankamai. Jie augina kiaušes, avis ir kitus mėsai gyvūnus.

Albany, N. Y. — 1959 metais N. Y. valstijoje atimta 60,729 auto vairavimo leidimai („laisnės“), jų tarpe 3,251 už girtumą.

—
iš Lowell Thomaso, jaunojo, širdies taip gausiai trykšta tokia neapykanta naujamajam Tibetui.

Sako: JAV unijos sumažėjo nariais

Washingtonas. — Darbo departamentas skelbia, kad per metus darbo unijos sumažėjo 400,000 narių. Pagal jų apskaičiavimą visoms JAV unijoms priklauso 18,100,000 žmonių, bet 1,200,000 yra Kanados ir kitų šalių gyventojai.

Prie AFL-CIO unijų priklauso apie 15,000,000, įskaitant ir užsieniečius, o kiti priklauso prie kitų unijų.

Ar ne per anksti jie džiaugiasi Keraloje

New Delhi. — Kerala provincijoje trys partijos sudarė bendrą frontą laimėjo 89 vietas seimelyje iš 126. Komunistai gavo 28, o kitos mažos partijos — tris.

Prieš komunistų kandidatus buvo vedama pikta propaganda. Bet komunistų kandidatai gavo 2,890,000 balsų, tai 700,000 balsų daugiau, kaip 1957 metais. Reikiška, komunistų įtaka paaugo. Dabar Kerala provincijoje komunistai turi 250,000 narių, tai yra, du kartus tiek, kaip turėjo 1957 m.

FRANC. KOMUNISTAI UŽ NAUJUS RINKIMUS

Paryžius. — Francūzijos Komunistų partija išleido pareiškimą ir reikalauja naujų parlamentinių rinkimų. Ji sako, kad dabartinis parlamentas neatstovauja liaudies reikalų.

Izmiras, Turkija. — Turko teismas pasiuntė 20-čiai mėnesių į kalėjimą Jungtinių Valstijų seržantą J. Proietį už juodąją rinką.

Londonas. — Mirė administras M. F. Sueter.

Vakarai skaitysis su Rytų Vokietija

Bonna. — Anglijos, Prancūzijos ir Jungtinių Valstijų militarinės jėgos priims Rytų Vokietijos kontrolę ant kelių su Vakariniu Berlynu, jeigu Rytai padarys atskirą taiką su Rytų Vokietija.

Iki dabar Rytų Vokietija ant tų kelių kontroliavo civilinių reikalų, kaip tai žmonių judėjimą, maisto ir kitokių medžiagų gabenimą. Bet Vakarų valstybių militarinių jėgų judėjimą kontroliavo Tarybų Sąjunga.

Kuboje iškilmingai pasitiko Mikojaną

Havana. — Ketvirtadienį, vasario 4 d., iš Maskvos atskrido A. Mikojanas, TSRS premjero pavaduotojas. Jis atvyko atidarymui Tarybų Sąjungos industriinės parodos.

Orlaukyje jį pasitiko Kubos vyriausybė, su Castro priešakyje ir visos eilės užsienio valstybių diplomatai. Ten pat Mikojaną pagarbai buvo karių sargyba. Ji sveikino Kubos įvairios organizacijos ir organizacijos iš Centrinės ir Pietinės Amerikos.

Washingtonas ir taikos reikalai

Washingtonas. — Spaudos konferencijoje prezidentas Eisenhoweris sakė, kad Jungtinės Valstijos nepriėmė žiūrėti į kitus NATO narius, kaip į „menkesnius dalyvius apgynimui laisvojo pasaulio“.

Jis sakė, kad JAV turėtų pasidalinti su kitais NATO nariais atominį ginklų žinojimą ir ginklais. Išėina, kad jeigu iki dabar iš NATO narių atominis ginklas turėjo tik JAV ir Anglija, tai ateityje juos turėtų visi penkiolika narių. Iki dabar tais žinojimais ir ginklais pasidalinti draudė Atominės Energijos įstatymas.

Ir dabar yra, kurie sako, kad jeigu visi NATO nariai turės tas žinias, tai „slaptybės pateks Tarybų Sąjungai“. Bet Eisenhowerio šalininkai tvirtina, kad „slaptybės“ pasibaigė, nes Tarybų Sąjunga turi atominis ginklus.

Kai kurie korespondentai į Eisenhowerio siūlymą žiūri, kaip į priešingą taikos reikalams. Pasaulis su viltimis laukia atominį ginklų panaikinimo ir jų gaminimo uždraudimo. Eisenhowerio nusistatymas žada dar didesnę ansinglavimą ir taikai pavoiu.

Tuo kartu generolai ir admiralai reikalauja iš Kongreso daugiau pinigų apsiginklavimui. Ypatinai už didesnę apsiginklavimą šūkauja karo orlaivyno viršininkai generolai T. S. Power, D. S. Sharpe ir T. D. White.

Vėliausios žinios

La Paz, Bolivija. — Andesų kalnuose susidaužė lėktuvas ir žuvo 56 žmonės.

Springfield, Ill. — Tarybinių respublikų prezidentai padėjo vainiką prie Abrahamo Lincolno grabo. Jie sakė, kad TSRS žmonės visada gerbia Lincolną.

Roswell, N. M. — Susidaužė karo orlaivyno didelis „KC-135“ transporto lėktuvas ir žuvo 5 lakūnai.

Maskva. — TSRS žinių agentūra TASS sako, kad raketų šaudymas į Ramųjį vandenyną pasėkmingas ir pasitarnaus mokslo reikalams.

Morristown, Tenn. — Mirė rašytoja Helen Topping-Miler, sulaukus 75 metų amžiaus. Ji parašė 46 knygas.

Fort Pierce, Fla. — Mirė negrė rašytoja Zora Neale Hurston, 57-ųjų metų amžiaus.

Honolulu. — Susimušė karo laivyno lėktuvas ir žuvo 3 žmonės.

Bonna. — Vakarų Vokietijoje Jungtinių Valstijų armija pradėjo manevrus. Dalyvauja 65,000 vyrų, šimtai tankų ir lėktuvų.

Londonas. — Britains National Gallery už \$386,000 nuiprko Rembrandto piešinį „Žmogus ant arklio“.

Maskva. — TSRS lakūnas lėktuvu „IL-18“, su 10 tonų kroviniu, skrido 3,100 mylių, darydamas po 430 mylių per valandą. Tai naujas pasaulinis rekordas.

Londonas. — Siemet Anglija skiria karo reikalams \$4,536,000,000, tai daugiau, kaip bent kada taikos laikais.

Cape Canaveral, Fla. — 98-ųjų metų ilgio „Titan“ raketą, kurios pagaminimas kainavo \$32,000,000, išsauta, už 57-ųjų sekundžių sušprogo.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris mano, kad orlaivyno viršininkai perdeda kalbėdami apie užpuolimo pavojų.

Tarybų Sąjungos gyventojų skaičiai ir jų tautybė

Maskva. — TSRS vyriausybė paskelbė smulkmenas gyventojų surašinėjimo, kuris įvyko 1959 m. birželio mėnesį. Tada buvo 208,826,650 gyventojų, o dabar jau yra virš 212,000,000.

Gyventojų surašinėjimas parodo aukštą TSRS žmonių kultūrinį stovį. Aukštus mokslus baigusiu buvo 3,778,000, besilankančių ir lenkusių, bet nebaigusiu — 1,738,000. Vidutinius mokslus baigusiu buvo 17,230,000, tebelankančių ir lenkusių, bet nebaigusiu — 35,386,000.

Tarp aukštus mokslus baigusiu buvo 1,845,000 moterų, arba 49 procentai. Tarp 9-ųjų ir 50 metų besiraščių buvo tik 3,778,000. To amžiaus virš 99 procentų vyrų ir 98 procentai moterų moka skaityti ir rašyti.

Pagal tautas gyventojų buvo: rusų 114,588,000; ukrainiečių 36,981,000; baltarusių 7,829,000; uzbekų 6,004,000; totorių 4,969,000; kazakų 3,581,000; azerbadžaniečių 2,929,000; armėnų 2,787,000; gruzinų 2,650,000; lietuvių 2,326,000; žydų 2,268,000; vokiečių 1,619,000; čigonų 132,000; suomių 93,000; kinų 26,000, ir arabų 8,000.

Kai dėl amžiaus, tai iki 19-kos metų buvo 78,000,000, nuo 19-kos iki 69-ųjų — 132,000,000, o virš 70-tų metų dar buvo 7,972,000 gyventojų.

Lietuvių tautybės yra 2,326 žmonių, bet Lietuvoje yra gyventojų virš 2,700,000, nes ten gyvena ir kitų tautybių žmonių, jų tarpe 25,000 žydų.

JAV daugiau duos užsieniui pagalbos

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos dar daugiau duos pagalbos Čiang Kai-sekui, Pakistanui ir Indijai.

Čiang Kai-seko režimas tvirtina, kad negali Formozos gyventojų išmaitinti, taigi turi dar daugiau ginkluotis prieš Kiniją. Pakistanas yra nariu karo sąjungos. Gi Indijai norima padidinti pagalbą iki \$300,000,000, kad ją patraukus į Vakarų pusę.

JAV JAU PARDAVINĖS TSRS AUTOMOBILIUS

Maskva. — Amerikos automobilių pardavimo firma padarė su TSRS vyriausybe kontraktą ir pardavinės tarybinius „Moskvė“ automobilius. 1959 metais į Ameriką jų bus išvežta 5,000. Tai keturių keleivių automobiliai. Amerikoje bus pardavinėjami po \$1,400.

GENEROLAI STOVĖ UŽ APSIGINKLAVIMĄ

Washingtonas. — Apsiginklavimo šalininkus parėmė ir pasitraukęs iš karo tarnybos generolas M. D. Taylor. Jis atvyko ir liudijo Kongreso nariams, kad Jungtinės Valstijos privalo daugiau ginkluotis. Generolas sakė, kad karo reikalams reikia skirti bent \$55,000,000,000.

FORD MOTOR CO. GAVO DIDELIŲ PELNŲ

Detroitas. — Ford Motor Co. 1959 metais keturis kartus tiek turėjo įplaukų, kaip 1958 m. 1958 metais šėras davė \$2.12 pelno, o 1959 metais jau net \$8.24.

Washingtonas. — Senat užgyrė \$1,800,000,000 pagalbos viešosioms mokykloms.

JAV jau rodo savo jėgas Kumsčius

Washingtonas. — „Jungtinės Valstijos jau rodo savo jėgas kumsčius Karibijos jūroje“, rašo R. S. Allen ir Paul Scott. Ateinanči kovo mėnesį Kubos, Panamos, Puerto Rico, Centrinės ir Pietinės Amerikos pakraščiuose bus surišta Jungtinių Valstijų karo laivyno, raketinių karo laivynų, marininkų ir armijos dalinių manevrai.

Apie 18,000 prašūtinių nusileis į JAV valdomas salas ir bazes. Pėstininkai bus iškelti ir sausuma. Lėktuvai uždengs padangę. Kodėl tas daroma? Korespondentai sako, kad davus „suprasti Castro, Panamos nacionalistams ir kitiems“, kad JAV nesirengia trauktis iš savo pozicijų.

Ekstra

Maskva. — Sulaukęs tik 57 metų amžiaus mirė Dr. Igor Kurčatovas. Jis buvo vienas iš tų, kurie Tarybų Sąjungoje pagamino atominės bombas ir raketas.

San Juan, Puerto Rico. — Dominikonų respublikoje diktatoriaus Trujillo Moli-na policija suareštavo 150 žmonių.

Maskva. — atsilankė Italijos prezidentas Giovanni Gronchi. Jis Tarybų Sąjungoje svečiuosis šešias dienas.

Havana. — Mikojanas sakė, kad Tarybų Sąjunga yra galinga. Tarpe kitko jis pareiškė: „Tie, kurie nori karo, lai atsimeina, kad Tarybų Sąjunga jau pataiko raketomis į Mėnulį“.

SUBSCRIPTION RATES	
United States, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$5.00
Queens Co.	\$10.00 per year
Queens Co.	\$5.50 per six months
Canada and Brazil, per year	\$10.00
Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Foreign countries, per year	\$12.00
Foreign countries, 6 months	\$6.50

Generolai ne savo vietoje

PREZIDENTAS EISENHOWERIS SKUNDŽIASI, kad jis nebegali patenkinti kai kurių generolų apetitus. Jie per daug nori ir reikalauja. Vienas jų net pasiūlė, kad Amerikos oro jėgos nuolatos būtų karo stovyje, nuolatos lėktuvai kabotų ore ir "saugotų mūsų kraštą". Girdi, Sovietai gali mus iš pasaly užpulti ir per pusę valandos mus gražiai nušauti nuo žemės paviršiaus.

Tai gryn, pikta nesamone. Tai gąsdinimas Amerikos žmonių nesamu baubu. Gerai, kad prezidentas ta nesamone netiki. Jis pabarė tuos generolus, kad jie per daug plepa, ir plepa ne laiku ir ne vietoje. Bet, žinoma, tie generolai nėra vieni. Jie faktinai yra karo kurstytojų ir šalininkų trubadūrai. Jie jiems tarnauja.

Gerai, žinoma, kad prezidentas tiems generolams patarė nesikisti į ne savo reikalus. Bet to toli gražu neužtenka. Niekur nesimato, kad pats prezidentas kur nors rimtai ir griežtai būtų išstojęs prieš kurstytojus už didesnį ginklavimąsi. Jo paties išsireiškimai dėl Vakarinio Berlyno padėties kaip tikrai dar labiau pakursto karo šalininkus.

Laikas jiems rimtai pagalvoti

DARBO DEPARTAMENTO PRANEŠIMU turėtų kuo greičiausia susirūpinti visos darbo unijos (profesinės sąjungos). Net sunku tikėti, kad pastaraisiais laikais Amerikos darbo unijų narystė žymiai sumažėjo, nukrito. Raportas parodo, kad 1958 metų pabaigoje tebuvo 18,100,000 unijistų, arba 400,000 mažiau negu 1956 metais. Už 1959 metus daravinį dar neturime. Bet labai galimas daiktas, kad praėjusiais metais unijistų skaičius buvo dar mažesnis.

Net jau ir valdiškoji įstaiga pastebi didelį persilaužimą. Per dvidešimt metų darbo unijų narystė kilo ir kilo, bet su 1956 metais staiga pradėjo kristi. Kieno kaltė? Kas pasidarė? Kodėl visos šnekos AFL-CIO suvažiavime apie organizavimą neorganizuočių darbininkų, apie "įsiveržimą" į pietus ir suorganizavimą mažiau apmokamų darbininkų pietinėse valstijose pasiliko tuščiomis snekdomis?

Visa kaltė ir atsakomybė krinta ant darbo unijų vadovybės galvos. Ypač kaltas Federacijos prezidentas George Meany. Jis tiek užsiėmęs kurstymu prie didesnio ginklavimosi ir gąsdinimu Amerikos "raudonuoju baubu", jog visiška pamišta savo pareigas.

Organizavimui neorganizuočių darbininkų sąlygos prielankios, geros. Tiesa, kad federalinė valdžia nėra organizuočių darbininkų draugas, tačiau nesimato, kad kur nors įnai būtų griežtai pasipriešinę unijų pastangoms įtraukti į savo gretas neorganizuočių darbininkus. Visa bėda tame, kad tų pastangų iš darbo unijų pusės nesimato, nesigirdėjo, tiesiog nebuvo. Didžiosios unijos milijonus ir savo išdus, o nesuranda lėšų pravedimui plačiausios kampanijos tarpe neorganizuočių darbininkų.

Tai baisus apsilaidimas. Tai didelis skandalas. Jei šiam unijų narystės kritimui nebus pastotas kelias, tai nebetoli ta diena, kada visai eilei silpnųjų unijų teks kovoti už savo gyvybę. Kaip niekas kitas, taip darbo unijų judėjimas nestovi vietoje, negali stovėti vietoje. Jis arba kils, arba puls. Tai paliudija visa Amerikos darbininkų judėjimo istorija. Gaila, kad mūsų darbo unijų vadai nesimoko iš tos istorijos. Jie gerai apsirūpinę pastoviomis didžiulėmis įplaukomis ir nebesiskaito su plačiųjų darbo masių poreikiais.

Po mūsų suvažiavimo

MUMS LABAI, LABAI NORISI pasveikinti visus laisviečius. Ne kas kitas, kaip tik jie "Laisvės" dalininkų suvažiavimą padarė didžiai sėkmingu. Tai buvo vienas iš geriausių, vienas iš gausiausių suvažiavimų. Su sveikinimais suplaukė gražios laikraščiai medžiaginės paramos. Iš administracijos pranešimų pasirodė, kad "Laisvės" vėjus buvo geras ir kad šiandien mūsų laikraščio reikalai tvarkosi gražiai, sklandžiai. Visiems buvo džiugu, kad persikraustymas į naujas patalpas atliktas kuo geriausiai. Tiesa, dar ir šiandien tebeina naujosios patalpos įsivertinimas, bet didieji darbai jau baigti.

Dabar reikia, kad šio gražaus suvažiavimo darbai ir nuotalkos pereitų į kolonijas ir pasiektų visus laisviečius. Suvažiavimas nutarė, kad šių metų rudeninis vėjus atžymėjimui "Laisvės" 50 metų gyvavimo sukakties. Prie jo reikia gerai iš anksto ruoštis. Visi skaitytojai prašomi pagalvoti apie priemones ir būdus to vėjus sėkmingiausiai pravedimui.

Visi turėkime mintyje tą tiesą, jog laikraščiai parama visuomet reikalinga. Vien tik tai įplaukomis iš prenumeratų pažangus laikraštis negali išlaikyti. Todėl ir po gero suvažiavimo finansinis reikimas laikraščio neprivalo sustoti.

Kas ką rašo ir sako

AUTOMATIZACIJOS TARYBŲ LIETUVA NEBJO

Iš Lietuvos pranešama, kad Lietuvos vyriausybė jau priėmė ir paskelbė didelius 1960 metams statybos projektus. Pranešime sakoma:

Antraisiais septynmečio metais bus paleisti į darbą nauji gamybiniai pajėgumai Klaipėdos "Trinių" fabrike, Kauno pliušo ir šilko kombinato, Panevėžio linų kombinato ir t. t. Numatyta dalinai paleisti veikti ketvirtą technologinę liniją Akmenės cemento fabrike.

Žymias lėšas numatyta asignuoti chemijos pramonės pirmgimiams respublikoje sukurti. Kėdainiuose bus toliau statomas perfortato fabrikas. Vilniuje bus pradėtas statyti plastmasinių dirbinių fabrikas, kurio pirmoji eilė pradės gaminti produkciją 1961 metais. Statybinę medžiagų pramonę gaus naują įmonę Vilniuje, kurioje bus gaminamas aktytas betonas — labai efektyvi statybinė medžiaga, įgalinanti žymiai sumažinti pastatų svorį. Ukmergėje kuriamas pramoninių šaldytuvų fabrikas.

Kai kurie iš naujai statomų įmonių ir cechų bus unikaliniai šalyje. Kapsuke statoma maisto pramonės mašinų gamykla. Ji tieks mėsos, pieno ir žuvies pramonės įvairius fasavimo automatus, automatizuotas ir srovines mechanizuotas linijas, įtaisus pienui formose atšaldyti. Įrengimus mechanizuos toms komunalinėms skalbykloms pradės gaminti Alytaus fabrikas "Ukmašina".

Didelį vaidmenį vystant Lietuvoje mašinų gamybą turės suvaldinti stambus liejimo cechas, kuris statomas Kauno "Perгалės" turbinų gamykloje. Įrengiant šį cechą, bus panaudoti visi naujausi Tarybų Sąjungos ir užsienio pasiekimai liejybos srityje.

Kuriant naujas įmones ir technškai perginkluojant esamas, bus atsižvelgiama į reikalavimus pereiti nuo atskirų gamybos procesų automatizavimo prie visiško technologinių procesų automatizavimo.

AMERIKIEČIAMS REIKETŲ GERIAU PAZINTI KUBĄ

Dienraštis "Vilnis" (vas. 2 d.) vedamajame labai gerai išnagrinėja Kubos sunkią praeitį ir naujosios valdžios daromus žygius tą padėti pakeisti. Labai teisingai dienraštis pastebi:

Didžiama Amerikos žmonių, kurie "šviečiasi" iš komercinės spaudos, neturi jokio supratimo, koks iš tikrųjų buvo Kubos liaudies gyvenimas. O dabar, kada kubiečiai atvertė naują savo istorijos puslapį, tai pati spauda ir prasimelavę politikieriai ant jų šūnis karia ir perstatė juos, kaip neįvykčius žmones, kurie nori sunaikinti civilizaciją.

Kuomet prezidentas Eisenhoweris tarėsi su savo štabu, ką daryti su Kuba ir kaip ją sudrausti, pažaboti, pradėti intervenciją, ar dar palaukti, jie turėjo omenyje tik pinigų ir interesų, tik siaurų grupių, kuriems Batistos režimas buvo kaip koks rojus. Tik tas jiems rūpi.

Amerikos demokratijai turi rūpėti Kubos darbo žmonių reikalai, jų ekonominė ir politinė laisvė. Kuba įžengė į keltą, kurio veda prie tikros nepriklausomybės.

IR DZIAUGIASI IR VERTIA

Indijos Keralos valstijoje rinkimai labai pradžiuo reikalingi. Girdi, komunistai tapo "supliekti". Rinkimus laimėjo susivienijusios trys partijos, kurių rinkiminę kampaniją rėmė federalinė Nehru valdžia ir katalikų bažnyčia.

Bet taip tik atrodo iš paviršiaus. New York Times (vas. 4 d.) pataria iš to "per daug nesidžiaugti." Pasirodo, girdi, kas už komunistus šį kartą daug daugiau žmonių balsavo, negu 1957 metų rinkimuose — gerokai daugiau, net 700,000 balsų daugiau komunistai laimėjo. Be to, per šiuos dvejus metus Keralos Komunistų partija savo narių skaičių tiesiog padvigubino. Šiandien partija jau turi 250,000 narių! Komunistų priešai laimėjo daugiau vietų parlamente tik todėl, kad vienos jų partijos susivienijimo ir išstatė tik vieną sąrašą. Reikia atsiminti, kad ir 1957 metų rinkimuose komunistai nebuvo gavę absoliutės balsuotojų daugumos. Už jų kandidatus ir tada balsavo tik 35 procentai balsuotojų.

Kokias išvadas iš to visko dabar Keralos komunistai pasidarys, dar nežinia. Pradiniai pranešimai nerodo jų nusivylimo šiais rinkimais.

Apie Amerikos daktarus

Dr. Shamsuddin, narys Knickerbocker liginės, ir Dr. B. Fine, "L. I. Press" redakcijos narys, pateikė žinių apie Jungtinių Valstijų daktarus.

Dabartiniu laiku Jungtinėse Valstijose yra 249,000 gydytojų. Virš 100 tūkstančių daktarų turi savus ofisus. Kita didelė dalis dirba liginėse, apie 25,000 užsiima tyrimais, o apie 10,000 yra gynybos tarnyboje.

Jie kreipia daug dėmesio į tai, kad didelis kiekis Jungtinių Valstijų daktarų yra mokslus baigę užsienyje arba užsieniečiai. Jų daviniais 17 procentų daktarų, kurie baigė mokslą 1959 m., tai baigę užsienyje. Tuo kartu 846-ose liginėse buvo 10,500 daktarų, kurie arba buvo ateiviai, arba amerikiečiai, užsienyje mokslą baigę.

1959 metais 85-ose gydytojų mokyklose daktarų mokslą baigė 7,400 studentų; tai labai mažai dėl mūsų šalies.

New Yorko liginėse dirba 5,200 daktarų. Iš to skaičiaus 2,700 daktarų yra baigę mokslą Jungtinėse Valstijose arba Kanadoje, virš 500 amerikiečių gydytojų mokslą baigę užsienyje, o 2,000 yra sveturgimiai — ateiviai.

TSRS laivai-keltai

Tarybų Sąjungoje stato milžiniško dydžio laivus-keltus (ferry boats), kuriais skersai plačius vandenis kelia traukinius.

Tarpe Krymo ir Kaukazo tokių laivai-keltai kelia traukinius per Kerčio sąsiaurį. Dabar pradėjo kursuoti laivai-keltai Kaspijos jūroje tarp Baku ir Krasnovodsko prieplaukų, 270 mylių per jūrą.

Ten veikia laivai-keltai po 440 pėdų ilgio ir 60 pėdų pločio, kurie vienu kartu perkelia traukinius po 56 vagonus.

Baltimore. — Atvilko kruizerį "Savannah", 10,000 tonų įtalpos, į Patapso Scrap Co. fabriką, kur jis bus paverstas į metalo laužą. Kruizerį pastatė 1938 metais. Jis jau paseno.

Žudikas su profesoriaus kauke

Gyvendamas Europoje, žymantys - žymantavičius spėjo šiek tiek pagarsėti savo šmeižikiškais kalbomis prieš lietuvių tautą, prieš darbo žmones. Pokario metais jis bastėsi Vakarų Vokietijoje, Anglijoje, Švedijoje. Sunku buvo surasti šiltą vietelę ir greitai iškilti. O iškilti žymantavičius - žymantavičius nepaprastai norėjo. Šiaip taip jam pasisekė įstaisyti Anglijoje, Birminghame universitetą. Bet iš čia jis greit išvyjo. Nepasisekus kopti mokslininko laiptais, jis vėl atsigrūžė Vakarų Vokietijoje.

Pagaliau Europoje žymantavičius - žymantavičius, matyti, pasidarė per ankšta. O gal taip pageidauja jo dabartiniai šeimininkai, — žodžiu, kaip ten bebūtų — žymantas iškelioja į Jungtines Amerikos Valstijas.

Jau minėjome, kad žymantą Europoje daug kas pažįsta, tačiau dar geriau šį nekaltą žmonių kraują permirkusį budelį prisimeina lietuvių tauta ir ypač vilniečiai. Po žymanto pavarde slepiasi tautos išdavikas, žudikas Stasys Žakevičius, buvęs Vilniaus universiteto Teisės mokyklų fakulteto dekanas, apie kurio "veiklą" vokiečių okupacijos metais archyvuose liko daug medžiagos.

...Ejo antroji karo diena. Vokiškieji fašistai ir jų pakalikai lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai pradėjo maudytis Lietuvos gyventojų kraują. Himlerio agentas, vadinamojo lietuvių aktyvistų fronto Vilniaus vadovas Stasys Žakevičius, tomis dienomis plūšėjo prie rotatoriaus: jis spausdino savo parašytą atsisaukimą, kuriame ragino "tinkamai sutikti draugišką vokiečių kariuomenę, padėti jos garbingame žygyje visomis galimomis priemonėmis... Kiekvienas pasipriešinimas bus numalšintas visu griežtumu" — rašė Žakevičius.

Kai hitleriniai okupantai įžengė į Vilnių, Stasys Žakevičius nusprendė, kad jau galima nusimesti kaukę. 1941 m. birželio 28 d. jis viešai prisiėmė: "Mes dėkojame nenugalimai vokiečių armijai ir jos fiureiui Adolfui Hitleriui. Dabar mes dalyvausime krašto išvalyme". Ir prasidėjo Lietuvos "valymas". Susidorojo su liaudimi okupantams reikėjo talkininkų. Vilniuje fašistai nerado geresnės kandidatūros už Stasį Žakevičių: jis greit buvo paskirtas vadinamojo Vilniaus miesto komiteto pirmininku.

Dabar šiam budeliui atsivėrė plačios perspektyvos. Jau pirmajame savo įsakyme, išleistame 1941 m. birželio 24 dieną, Žakevičius ėmė grasinti mirties bausme. Tačiau, vilniečiai nei okupantų, nei jų marionetinių įsakymais nenorėjo paklusti. Todėl naujasis vokiečių statytinis nepasitenkino sušaudymu vien nusikaltusiųjų įsakymams. Sekančią dieną Žakevičius paskelbė, kad suimti įkaitai. Šie įkaitai bus sušaudyti, jeigu jų įsakymai bus nevykdomi. Maža to, Žakevičius ėmė grasinti: "Aš pasiileksiu sau teisę įkaitų skaičių didinti, jeigu mano įsakymai nebus vykdomi".

Žakevičius netik grasino — prasidėjo masinis nekaltų žmonių naikinimas.

"Tegul nesudreba brauningas rankoje", — reikalavo Stasys Žakevičius, ragindamas tokius pat kaip ir jis lietuvių tautos išdavikus. Nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos nakties poškėjo šūviai Paneriuose. Kartu su vokiškaisiais okupantais čia taikius tarybinius žmones šaudė ir lietuvių tautos išgamos, Žakevičiaus vadovaujami "aktyvistai". Čia dvidešimtojo amžiaus kani-balai nužudė daugiau kaip 100 tūkstančių žmonių. Siunčiant vilniečius į mirtį, svarbiausią vaidmenį atliko Stasys Žakevičius. Juk ne veltui lauko komendantas Cempfeningis 1941 m. rugpjūčio 30 d. rašė Žakevičiui: "Už darbą... vermachtui... reikiu jums ir komiteto nariams padėką".

O Žakevičiaus darbas buvo įvairus. Juk jis tūkstančiams žmonių atėmė namus, jis žudė lietuvius, žydus, lenkus, rusus, baltarusius! Ir tai buvo daroma ne vien politiniais sumetimais, o norint pralobti svetimu turtu. Apie tai vaizdžiai kalba buvusio Vilniaus srities vidaus reikalų valdytojo Kalendros 1941 m. liepos 22 dienos raštas, rašytas Žakevičiui. Šiame rašte žudikai susirūpino, kaip paskirstyti sušaudytų tarybinių žmonių turtą.

Žinoma, dalis užgrobtos turto atiteko hitleriniams okupantams. Tačiau Žakevičius su savo sėbrais nepražiosėjo palankios progos pralobti.

Bet Žakevičiaus veikla tuo neapsiribojo. Jis paruošė pasižadėjimą, kurį vertė pasirašyti visus Vilniaus komiteto narius. Šiame dokumente uolus okupantų tarnas skelbė: "Kaip komiteto darbuotojas... aš pilnas ryžto visomis jėgomis tarnauti vokiečių tautai kovojant prieš mirtiną Europos priešą — bolševizmą ir laisvanoriškai duodu vokiečių kariuomenei šį raštišką pasižadėjimą..."

Pasižadėjime Žakevičius uždraudžia kelti politinius klausimus. Bet iš to nieko neišėjo: lietuvių tauta nuo pat pirmos okupacijos dienos pradeda kovoti prieš vokiškuosius grobikus. Miestuose kuriasi pagrindinės antifasistinės tarybinės patriotų grupės, organizuojasi liaudies karių būriai.

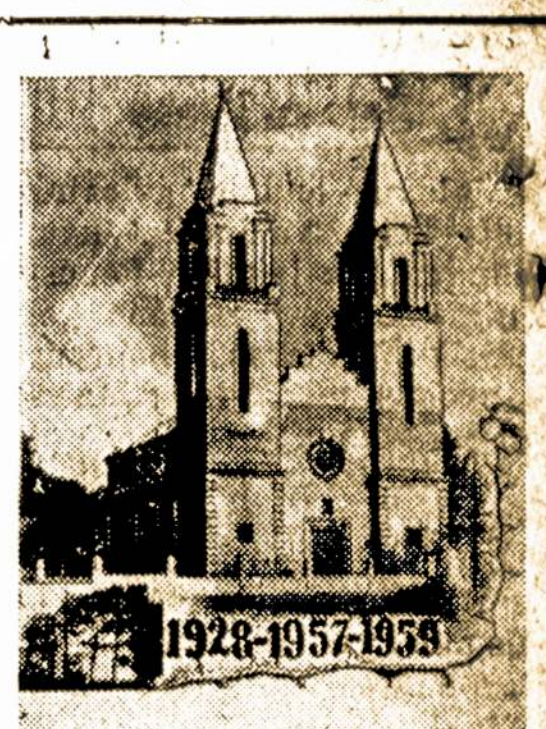
Norėdami kontroliuoti lietuvių tautos kovą, okupantai inspiruoja visą eilę "pagrindinių" organizacijų. Joms vadovauti ima patikimi gestapo šnipai, kurie liaudies troškimą kovoti su okupantais bando nukreipti hitlerininkams pagaidaujama linkme. Žakevičius taip pat tampa tokios organizacijos vadeiva Vilniuje. Čia netenka kalbėti apie šios "pagrindinės" organizacijos tikslus bei uždavinius, jeigu jai vadovavo Himlerio agentas Stasys Žakevičius.

Idomu pažymėti, kad būdamas šioje organizacijoje, Žakevičius turėjo "žymantą" slapyvardį. Ar tik nenori šiandien jis, pasivadinęs žymanto pavarde, vaidinti kovotojo prieš fašizmą vaidmenį. O koks jis iš tikrųjų yra "kovotojas",

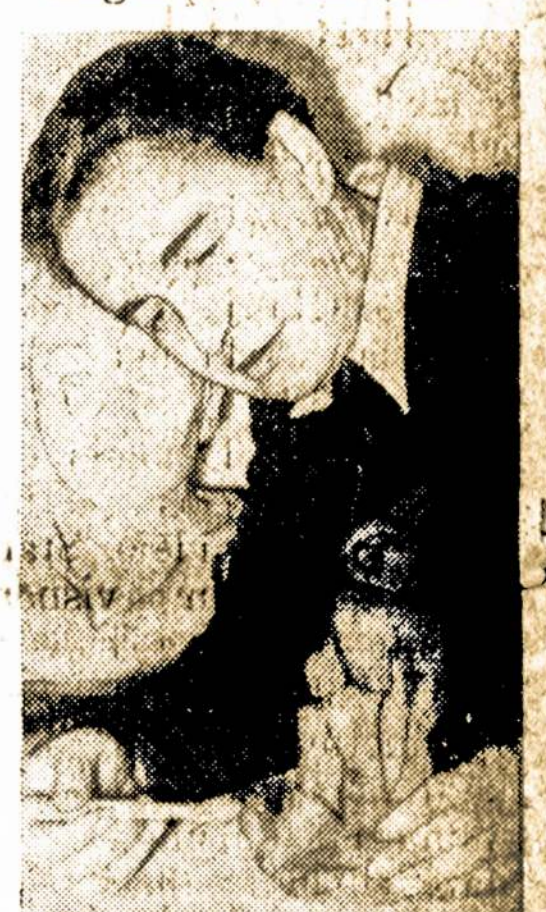
apie tai daug pasako jau vien tas faktas, kad hitleriniai okupantai, atsidėkodami Žakevičiui už "nuopelnus", suteikė jam profesoriaus titulą, kurį jis ir šiuo metu, tik ne prie Žakevičiaus, o prie žymanto pavardės su pasididžiavimu prikerigia. Iš tikrųjų, sunku rasti kitą tokį žmogų, kuris nužudytų tiek daug senelių ir paauglių, vaikų ir moterų, ir už tai gautų profesoriaus vardą...

Lietuvių tauta žino, kas slepiasi po žymanto pavardę. Šiam budeliui ir vokiečių šnipui vieta kaltinamųjų suole. Reikia tikėtis, kad šį budelį amerikiečiai tinkamai sutiks.

Feliksas Laurinaitis
"Tiesa" (1959 m. gr. 13 d.)

Taip atrodo Švenčionėlių bažnyčia, kurios statyba buvo baigta 1959 metais.

Nuotraukoje: Varnų rajono kultūros namų meninės agitbrigados narys mokytoja E. Noreikienė ir švietimo skyriaus vedėja V. Noreika koncerto metu.

Nuotraukoje: Varnų rajono kultūros namų meninės agitbrigados narys mokytoja E. Noreikienė ir švietimo skyriaus vedėja V. Noreika koncerto metu.

PRIEKULE. — Tarybiname ūkyje perduotas naujos mechaninės dirbtuvės Jose įrengtas variklio bandymo stendas, yra techninio staklės ir daug kitų įrengimų. Naujosios dirbtuvės veikia centrinis apšildymas įrengti dušai, polistio kambarys.

ĮVAIRUMAI

Nauji archeologinių tyrinėjimų metodai

Pastaruoju metu Italijoje archeologiniai tyrinėjimai atliekami be kasinėjimų. Tokiu metodu tik per 4 mėnesius buvo surasta ir ištyrinėta daugiau kaip 450 ligi šiol nežinomų V amžiaus prieš mūsų erą senovės etruskų kapų.

Kaip visa tai daroma? Savotiško echoloto pagalba tam tikroje vietoje nustatomos tuštumos po žeme buvimas. Gražtu toje vietoje išgręžiama nedidelė anga, į kurią su šviesos šaltinio įstatomas periskopas. Archeologas juo gali apžvelgti visą aiškiai apšviestą požeminę kamerą ir netgi, pritaikęs prie periskopo specialų fotoaparata, nufotografuoti požeminę vi-

Tokiu metodu archeologams pavyko nufotografuoti daugiau kaip 3,000 etruskų kapų. Didžioji jų dauguma, pasirodė, buvo apipilėta dar senovės laikais. Bet Tarkvinijoje archeologų laukė staigmena. Tyrinėjant Nekropolį, bu-

vo surastas puošnus dar neapipilėtas kapas, papuoštas nuostabiais olimpinų žaidynių vaizdas.

Kas atskiria spalvas?

Mokslininkai tvirtina, kad iš pienžindžių tik žmonės ir beždžionės atskiria spalvas, o kiti pienžindžiai ne. Kai kurie mano, kad arenoje, kada prieš versio akis mosuoja raudoną audinio skarą, tai už tai jis puola. Niekio panašaus. Versis puola, kad „žaislų“ rengėjai išauna jam į nugarą vilyčių, kurios versui bėgiojant supasi ir skaudina. Jis puola ir be vilyčių, kada jį perdaug žmogus erzina su skara.

Mokslininkai tvirtina, kad šunės, katės negali spalvų atskirti. Bet tie gyvūnai turi gerą uoslę.

Californijos valstijoje, sename Monterey forte, yra užsilikusių ispanų kauluolė. Metale, iš kurio ji pagaminta, yra \$5,200 vertės sidabro.

Kova prieš lėktuvų apledėjimą

Šiauriniuose rajonuose skraidantieji lėktuvai anksčiau susidurdavo su pavojingu priešu — apledėjimu. Lėktuvo sparnai, liemuo, uodega, važiuoklės pasidengdavo plonu ledo adatėlių sluoksniu, kuris greitai storėdavo. Lėktuvas pasunkėdavo ir dėl to kartais jis negalėdavo skristi, būdavo priverstas nutūpti ledynuose.

Pastaruoju metu sugalvota daug įvairių būdų kovai su lėktuvų apledėjimu. Vienas paprasčiausių yra lėktuvo paviršiaus šildymas. Tačiau reikia atsiminti, kad šildyti lėktuvo paviršių yra taip pat sudėtingas uždavinys, nes aplinkinė oro temperatūra siekia 30 iki 50°C šalčio.

Vienas naujausių būdų lėktuvui apsaugoti nuo apledėjimo, tai ant lėktuvo variklio apsauginio gaubo uždedamas šablonas, kurio plyšiai atitinka šildymui skirtų elektros laidų išdėstymą. Toks šablonas apipurškiamas elektrai laidžia bronzą. Jį nuėmus, ant lėktuvo detalės paviršiaus lieka piešinys elektros laidai.

Padengus šiuos laidus specialia medžiaga, apsaugant juos nuo išorės poveikių, lėktuvo paviršius gali būti apšildomas elektra, lėktuvui pasidaro nebaigus apledėjimas.

Garsas ir šviesa

Visi žinome, kad pirma sužaibuoja, o jau tik vėliau girdime „perkūno garsą.“ Jeigu kas matė, kaip naktį šauda, tai turite patyrimo, kad pirma matėte parako ugnį, o tik paskiau atsisirto šūvio garsas.

Dalykas yra tame, kad šviesa neišpasakytai greitai eina, o garas — lėtai. Per vieną sekundę šviesa daro 186,000 mylių, o garas ore — tik 1,100 pėdų.

Tiesa, garso greitis priklauso nuo šilumos ir kitų sąlygų. Kada oras yra prie šilimo, tai per sekundę garas daro 1,100 pėdų. Sausesniame ore jis eina greičiau. Vandenyje dar greičiau, plienu per vieną valandą eina 11,160 mylių.

John A. Todd, 41 metų amžiaus, gyvenęs San Diego, Calif., turi ilgiausius pasaulyje sekus. Nuo vieno galo iki kito yra 20 colių, bet jo galva jau beveik plika.

Ciklonai, taifunai ir uraganai

Ciklonas, taifūnas ir uraganas — tai beveik tas pats — galingas vėjas su lietuimi. Dažnai vėjas būna 125 mylių per valandą.

Skirtumas yra tas, kad tie žalingi viesulai įvyksta skirtingu laiku ir skirtingose žemės dalyse. Uraganai yra rudens viesulai, kurie įvyksta nuo Ekvatoriaus (žemės pusiaujo) šiaurinėje dalyje. Jie prasideda vandenysse ir eina šiaurės link, besisukdami ratu į dešiniąją pusę.

Ciklonai yra labai lietingi su dideliais vėjais. Jie siaučia tropikų plotuose.

Taifūnai siaučia į pietinę pusę nuo Ekvatoriaus, dažniausiai pietrytinėje Azijos dalyje. Jų vėjai sukasi priešingai, kaip uraganų — jie sukasi į kairiąją pusę.

KAIP SENAS MUILAS?

Muilas jau yra virš 2,000 metų amžiaus. Kasinėdami Pompejaus griuvėsius surado ir muilo gabalų. Žinoma, senovėje muilo nebuvo tiek daug rūšių, kaip jo yra dabartiniais laikais.

Kartunų satyra

Satyras piešėjai — kartunistai — paveikslų pagalba dalyvauja žmonijos gyvenime. Kai kurie labai tinkamai pasirodo politikoje. Tarybų Sąjungoje Efimovas, trys piešėjai Kukriniai ir kiti daug padėjo masės mobilizuoti kovai prieš hitlerininkus.

Jungtinėse Valstijose, komercinėje spaudoje, politiniai kartunistai savo talentus eikvoja, niekindami socialistinį pasaulį ir darbininkų judėjimą. Bet pas mus daugiausia jų yra „juokams“, nors dažnai tie „juokai“ verčia verkti.

1912 m. prasidėjo „juokai“ — „Bringing up father“, kuriuose Magė nuolat muša savo vyrą Džiką. Bet kapitalistinėje santvarkoje jie paplito, nes trumpą laiką buvo išverstai 27 skirtingas kalbas ir išleisti 71-oje šalyje.

Washingtonas. — UPI žinių agentūros korespondentai rašo, būk Eisenhoweris paruošdinėja visuomenę prie to, kad viršūnių konferencija neduos gerų rezultatų.

Darbininkų sveikata

KRISLELINIAI MINERALAI

Stambieji mineralai — kalcis (kalkis), fosforas, geležis, jodas, natriis padeda sudaryti mūsų kūno audinius, — kaulus, kremzles, sąnarius, kraują. Apie juos dažniau girdime ir bandome jų gauti su maistu.

Bet mes dažnai užmiršame apie *krislelinius mineralus*, — apie tokius, kurių žmogui reikia nors ir po krislelį, po menką kiekį. Jei ne, tai nebūsi sveikats ir patvarus. Imkime *magneziją*, magnij. Jis mažina nervingumą, nervų irzlumą, ramina nervus ir protą. Daug padeda palengvinti net ir tokią nervų gedimo ligą, kaip *Parkinsono liga* (paralysis agitans, drebantysis paralyzius). Magnis mažina moterims ir mėnesinių skausmus, mažina spazmingas mėnesines. Protligių ligo-

nišė ir kurortuose *magnis* padeda suraminti įnamius, padeda net ir išgydyti lengvesnius pamišimus. Greta magnio, naudingas esti ir *vitaminas B* — *piridoksinas*, dalis *vitamino B komplekso* — stiprina nervus.

Manganas labai svarbus mineralas. Veikia lyties organus, stiprina, normina jų veiksmą. Kai esti per mažai mangano organizme, tai seklos esti silpnos. Moteriai nyksta motinystės instinktas, vyksta persileidimai, pasigadinimai. Moteris nepaiso savo vaiko, ir apsiveisia retai.

Vario reikia raudonųjų kraujo skritulėlių (eritrocitų) patvarumui, taipgi plaukų gražumui. Jei per mažai gauni vario, tai tau bus silpnas kraujas, mažas kraujystė. *Cinkas* padeda formuoti raugalamus (fermentams, enzimas) — kasai, insuliniui. *Fluoro* reikia vandenį, kad dantys būtų stipresni, ne taip labai pūtytu. *Jodo* reikia vandenį ir dirvožemį, kad mūsų skydliaukė veiktų normaliai, kad nebūtų gužo. Naudinga yra *juoduota druska* (iodized salt), padeda šalinant gužį. Gerai imti ir *jodo tinktūrą*, po lašą į vandinį kasdien ar bent dukart per savaitę. *Arseniko* irgi reikia žmogui po krislelį, po kruopelę — kraujui formuoti. Reikia po menką krislelį ir *chloro, bromo, skardies* (blėkos), *nikelio* (sidabro, gyvsidabrio, aliuminio). Šitokių krislelinių mineralų turi geras dirvožemis. Tada jų turi ir įvairi daržovės, uogos, vaisiai. Daug padeda dirvai mėšlas, kompostas, puvinio bakterijos, pelėsiai, grybeliai.

J. J. Kaškaučius, M. D.

TSRS DAR PASKOLINS PINIGŲ EGIPTOI

Kairas. — Tarybų Sąjungos inžinieriai ir specialistai dirba prie Aswano tvenkinio ir elektros jėgainės. Tarybų Sąjunga pirmiems darbams buvo paskolinusi \$100,000,000. Dabar sutiko antrai eilei darbų paskolinti dar \$287,000,000.

prinė.

Į Vilnių grįžome vėlokai. Ant rytojaus kiekvienas stoji prie darbo kasdienio; as sėdau prie savo varstoto, prie rašomosios mašinėlės.

Rojus Mizara

Kaip Vilnius sutiko Naujuosius Metus

Kaip visur, taip ir Vilniuj, taip ir Visoje Tarybų Lietuvoje, taip ir visose tarybinėse respublikose žmonės Naujuosius Metus sutinka iškilingai, labai šventiškai.

Keliomis dienomis prieš šventes Lietuvos sostinėje judėjimas padidėjo. Stalino prosyektas, kur visuomet žmonių esti daug, buvo tiesiog užsikimšęs publika. Parduotuvės kupinos pirkėjų dienomis ir vakarais. Vilniečiai didžiuliai punda is vilko į namus ne tik maista, o ir šampaną, ir saldainius, ir kitokius „ekstravus“ dalykus, kad galėtų pavaišinti savo bičiulius ir draugus, kad smagiau būtų sutikti 1960-uosius metus.

Ties mano kambario langų, kitoje gatvės pusėje, yra didelė saldainių parduotuvė — konditerija. Per keletą dienų prieš šventes ji buvo kupina žmonių. Mane stebino, kokiais didžiuliais našuliais nešini žmonės iš jos ejo. Pasirodo, vilniečiai mėgsta gerą šokoladą, mėgsta saldainius.

Tomis dienomis gerokai po miestą pavaikščiojau ir visur mačiau tą patį. Žiemos šventės Vilniuje šiemet sniego beveik neturėjo, oras buvo nešaltas.

„Matysi, ko nebuvai matęs...“

Man buvo tūlų sakyta: Pamatysi, ko nebuvai matęs — matysi, kiek bus gatvėse išgėrusių, net ir girtų.

Taigi aš ir stebėjau. Stebėjau Naujųjų Metų išvakarėse, stebėjau sausio 1 dieną ir sausio 2 dieną. Pasakysiu, kad tos „pranašystės“ nepasitvirtino: Niujorko gatvėse bet kuriuo penktadienio ar šeštadienio vakarą galima amtyti daugiau „išgėrusiųjų“, negu Vilniuje mačiau Naujųjų Metų išvakarėse.

Dauguma vilniečių naujuosius metus sutiko namuose. Ejo vieni pas kitus, pabaliavojo, palinkėjo vieni kitiems didesnės laimės.

Pažymėtina ir tai: keliomis dienomis prieš Naujuosius Metus, fabrikų klubuose, salėse vyko specialūs koncertai. Kiekvienos mokyklos moksleiviai iš anksto ruošėsi tokiems įvykiams.

Kitais žodžiais, vilniečiai Naujuosius Metus sutiko gražiai, kultūriškai.

Mano nuotyčiai

Ir man teko laimėti 1960-uosius metus sutikti Tarybų Lietuvos sostinėje. Sutikau juos linksmai. Pirmiausia nuvykau į teatrą pamatyti „Traviatos“ — tradicinės operos, kas metai tuo laiku statomos. Teatras buvo kupinas publi- kos, šventiškai nusiteikusios. Niekad pirmiau šiame teatre nemačiau moterų ir merginų taip dailiai pasipuošusių, kaip gruodžio 31 dienos vakarą!

Pirmą kartą išgirdau dainuojant E. Čudakovą (Violetos rolėje). Koks balsas! Koks talentas! Lakštingala ji ant lakštingalų! Ir vaidyba puiki.

E. Čudakova — rusų kilmės vilnietė. Ji yra buvusi eilinė darbininke, bet kažkas su geru muzikiniu skoniu suprato ją turint puikų koloraturo soprana, na, ir paskatino mergaitę lavinti balsą. Ir šiandien Čudakova — operos žvaigždė. Spėjau, nedaug pasaulių tokių randasi. Paminėtina ir tai: ji rusų kilmės, bet dikcijos, lietuviškos tarmės daug jai kas galėtų pavydėti.

„Traviatos“ pastatymas buvo meistriškas.

Dirigentas — R. Geniušas.

Po „Traviatos“ vykau pas H. F. Zimanus vakarienės. Ten radau Vyt. ir Adą Bieliauskus. Užkandę, visi skubėjome į laikraščio „Tiesos“ leidyklą, kur redakcijos kolektyvas kolektyviškai pasiryžo sutikti 1960-uosius metus. Salė buvo kupina tiesiečių. Stalai buvo apkrauti maistu; buvo ir alučio. Tarp žurnalistų jaučiausi kaip namie. Jie tikrai turėjo šaunų pokylėlį: šoko, už-

kandžiavo, dainavo, linksminosi. Visiems buvo įteikti prezentėliai nuo „Senelio šalčio.“ Gavau ir aš kai ką.

Štai ir 12 valanda. Čia nėra mados sutinkant naujuosius metus bučiuotis, kaip Amerikoje. Kurie buvo su žmonomis, tik su jomis ir tesibučiavo (kurie norėjo).

Na, ir apie antrą valandą aš jau buvau savo kambari.

Pas prezidentą J. Paleckį

Ant rytojaus prezidentas J. Paleckis pakvietė mane pietų. Trumpam laikui buvo ten užėjęs ir švietimo ministras M. Gedvilas, taipgi Vyt. Zenkevičius.

As jiems padariau savotišką surprizę, turintį įdomią istoriją. Praėjusiais metais, kaip žinia, Lietuvoje lankėsi argentiniečių trijų žmonių delegacija, kurion įėjo ir buenosairietis Balys Šnioka.

Apie tą laiką, kai delegacija grįžo namo, Argentinoje turistai lankėsi Lietuvos Kino studijos režisierius Vytautas Mikalauskas. Na, B. Šnioka įteikė jam butelį argentinieškos, kad jis parvežtų man, kaip buvusiam argentiniečiui, bet su įsakymu: ragauti jos turime trise: J. Paleckis, V. Zenkevičius ir aš. Taigi aš ir nuvykau su tuo į prezidento. Visi paragavome. Likusią dalį prezidentas padėjo į šalį, sakydamas, kad B. Šnioka dovanos jis duos paragauti ir kitiems vilniečiams.

Pas E. M. Meškauskus

Skambina M. Meškauskienė. Kviečia atvykti pas juos „ant kavutės.“ Sutinkame.

Meškauskai gyvena Žvėryne ir mes neužlgo ten nuvykome. A buvau Meškauskai įdomūs žmonės. Eugenijus yra profesorius, universitete dėsto filosofiją. Jo žmona Mikasė — Lietuvos kultūros ministro pavaduotoja. Tik neseniai Meškauskai įsikėlė į naują

butą, tad buvo lyg ir įsikurtuvių paminėjimas. Buvo čia ir artistė N. Vosyliūtė — Dauguvietienė.

Pokalbiai buvo įdomūs. Bet jie dar įdomesniais tapo, kai neužlgo atvyko dar dvi viešnios — abidvi aktorės — artistės: T. Vaičiūnienė ir Elena Zalinkevičiūtė — Petrauskienė.

Taigi mūsų tarpe buvo trys žymios Lietuvos aktorės, dabar jau visos trys pensininkės, tačiau kurios jų dar kai kada savo talentą panaudoja Kino studijoje.

— Labai dėkoju už puikų nekrologą, — paduodama man ranką tarė E. Zalinkevičiūtė — Petrauskienė. Smagu buvo skaityti savo nekrologą!

Su tuo „nekrologu“ buvo taip. Kadaiše J. Tysliava savo laikraštį paskelbė, jog „iš tikrų šaltinių patyres, kad E. Zalinkevičiūtė — Petrauskienė mirė. As ta „žinia“ patikėjau ir „Laisvėje“ parašiau apie artistę porą krislių. Tai pamačiusi, „mirusioji“ Zalinkevičiūtė — Petrauskienė turėjo daug juoko.

— Atsiprašau, daugiau aš taip nepadarysiu, — teisiškai aš prieš „mirusiąją“ aktorę.

— Nėpykstu, nėpykstu! — juokėsi ji.

E. Zalinkevičiūtė — Petrauskienė atrodo puikiai: sveika, žvali, judri, pilna energijos.

Skambina Marytė Zenkevičienė, kviesdama pas save „ant kavutės.“ Kai kurie mūsų vykstame pas Zenkevičius, ten pasisvečiuojame, ir vis naujų metų proga!

Išlydime L. Kapočių

Sužinome, kad vidurnaktį iš Vilniaus išvyksta Amerikon L. Kapočius, TSRS ambasados Washingtono antrasis sekretorius. Jis su šeima buvo mėnesiui parvykęs į Lietuvą atostogų. Vykstame į geležinkelio stotį palinkėti jam gero vėjo.

Atprunkščia traukinys ir

L. Kapočius su žmona ir dukryte Rūtele tuojau jin sėda.

— Laimingos kelionės! Iki pasimatymo ir vėl Vilniuje! — sako jam bičiuliai vilniečiai.

O aš tariau:

— Laimingos kelionės! Iki pasimatymo Washingtono ar Niujorke!..

Matote, kaip!..

L. Kapočius išvyko į Maskvą traukiniu, o iš ten lėktuvu nuskriejo į Niujorką.

Pas T. Vaičiūnienę

Sausio 2 d. Lietuvoje buvo švenčiama. Ta proga artistė T. Vaičiūnienė pasikvietė mane pietų.

Teofilė Vaičiūnienė — mirusio poeto ir dramaturgo Petro Vaičiūno našlė. Ji gyvena tame pačiame bute, kur gyvena ir, po ilgos ligos mirė, poetas. Vaičiūnai čia apsigyveno prieš 20 metų. Didokas kambarys, kur poetas kūrė ir mirė, šiuo tarpu yra it muziejus. Čia išstatyti poeto drobėje įamžinti portretai, biustas; čia jo rankraščiai; čia daug ir kitokių svarbių ir brangių daiktų, susijusių su P. Vaičiūno gyvenimu ir kūryba. Dabar norime šį kambarį padaryti lyg muziejumi — „Petro Vaičiūno kambariu“, kad žmonės galėtų jį lankyti.

Pas T. Vaičiūnienę radau rašytoją V. Putiną — Mykolaitį su jo malonia žmona Emilija.

Prie užkandžių turėjome įdomių pokalbų.

Rašytojas šiuo metu kuria antrąją „Sukilėlių“ dalį ir pasiryžęs ją dar šiemet baigti. Taipgi verčia į lietuvių kalbą A. Mickevičiaus „Poną Tadą.“

Opera „Frank Kruk“

J. Paleckiu priminiau, kad pirmiau negu išvyksiu iš Lietuvos, norėčiau pamatyti operą „Frank Kruk.“

— Ir aš pats jos dar nemačiau, — tarė jis. — Bandysime kaip nors pamatyti.

Sausio 3 d. J. Paleckis skambina man, kad tą dieną Kaune bus „Frank Kruk“ opera statoma. Kviečia kartu vykti. Man

nieko geresnio ir nereikėjo. Su mumis važiuoja ir P. Rotomskis.

Atvyksta „Frank Kruko“ pamatyti ir A. Snieckus su dukrele Maryte, ir M. Šumauskas su žmona ir dukrele Sigita, taipgi Olga Zimanaitė. Pasirodo, ir jie dar nebuvo tos operos matę.

Opera „Frank Kruk“ sukurta pagal Petro Cvirkos tuo pačiu pavadinimu romaną. Libretą gauni vario, tai tau bus silpnas kraujas, mažas kraujystė. *Cinkas* padeda formuoti raugalamus (fermentams, enzimas) — kasai, insuliniui. *Fluoro* reikia vandenį, kad dantys būtų stipresni, ne taip labai pūtytu. *Jodo* reikia vandenį ir dirvožemį, kad mūsų skydliaukė veiktų normaliai, kad nebūtų gužo. Naudinga yra *juoduota druska* (iodized salt), padeda šalinant gužį. Gerai imti ir *jodo tinktūrą*, po lašą į vandinį kasdien ar bent dukart per savaitę. *Arseniko* irgi reikia žmogui po krislelį, po kruopelę — kraujui formuoti. Reikia po menką krislelį ir *chloro, bromo, skardies* (blėkos), *nikelio* (sidabro, gyvsidabrio, aliuminio). Šitokių krislelinių mineralų turi geras dirvožemis. Tada jų turi ir įvairi daržovės, uogos, vaisiai. Daug padeda dirvai mėšlas, kompostas, puvinio bakterijos, pelėsiai, grybeliai.

Dirigentas buvo J. Indras, o režisierius — V. Grivickas.

Opera juokinga, o kai kurios scenos ir įspūdingos (pav., „Išganymo armijos“ darbuotojų pavaizdavimas). Tačiau, man rodosi, operoje Petro Cvirkos veikalas per daug „sulengvintas.“ Taip, juoko čia užtenka, bet jis netoks, koks yra Cvirkos romane.

Aš sakiau draugams tuomet ir dabar galvoju: man rodosi, būtų buvę kur kas geriau, jei pagal Cvirkos „Frank Kruką“ būtų buvusi parašyta operetė, o ne opera. Per operetę galima būtų daugiau parodyti P. Cvirkos sąmojaus, sveikos pašaipos. O gal dar būtų buvę geriau, jei pirmiausia būtų kas parašęs pagal „Frank Kruk“ romaną komediją.

Tiesa, visam tam atlikti niekad nėra per vėlu.

Pas K. ir D. Baršauskus

Kauno Politechnikos Instituto profesorius K. Baršauskas, po pastatymo, pakvietė pas save vakarienės. Nuvykome mūsų ten keletas: J. Paleckis, P. Rotomskis, aš — iš Vilniaus, taipgi kauniečiai: J. Mikalauskas, V. Kučinskas ir Janina Narkevičiūtė. Malonioji šeimininkė D. Baršauskienė mus vaišingai

3 pusl. Laisvė (Liberty). Antradienis, vasario (Feb.) 9, 1960

SENIS IR JŪRA

APYSAKA

"Senio ir jūros" autorius Ernestas Hemingway (Hemingway) — vienas iš didžiausių šiuolaikinės Amerikos rašytojų, plačiai žinomas pasaulyje savo apysakomis ir romanais "Fiesta", "Sudie, ginklai", "Turėti ir neturėti", "Kam išmūšė valanda." 1953 metais E. Hemingway už apysaką "Senis ir jūra" buvo suteikta Nobelio premija. Pagal žymiausių rašytojo kūrinius pastatyti meniniai filmai.

E. Hemingway kūrinyje būdingas gilus humanizmas, novatoriškumas, meilė gyvenimui, pagarba paprastam žmogui, jo drąsai ir ištvėrčiai. "Senis ir jūra" — tai jaudinanti poema apie seno žvejo kovą už savo egzistenciją kapitalistinėje santvarkoje.

Aštuoniasdešimt keturias dienas senis vienai vienas žvejojo su savo laivėliu Golfo srovėje ir nieko nepagavo. Pradžioje keturiasdešimt dienų berniukas buvo kartu su juo. Bet po keturiasdešimt dienų, kai seniui vis tiek nepasisekė sužvejoti jokios žuvies, berniuko tėvai pasakė jam, kad senis yra visiškai saulio, kas reiškia didžiausią nevykėlį, ir berniukas jį paliepiu perėjo į kitą laivelį, kuris jau pirmą savaitę atgabeno tris puikias žuvis. Berniukui buvo gaila žiūrėti, kaip senis kasdien grįždavo tuščiu laivėliu, ir jis visada nubėgdavo į pajūrį, kad padėtų jam parnešti arba susuktas virves, arba žeberklą ir burę, užvyniotą ant stiebo. Būrė buvo užlopyta miltų maišais ir suvyniota atrodė tarsi amžino pralaimėjimo vėliava.

Senis buvo liesas ir palinkęs, su giliomis raukšlėmis kakle. Rudos dėmės nekenksmingo odos vėžio, kurį sukelia saulė, atsisispindėdama nuo tropikų jūros, matėsi ant jo skruostų, dėmės išplito veidu iki pat kaklo. Jo rankos buvo išraižytos baisiais randais, kuriuos paliko virvės, traukiant didelę žuvį. Tačiau nei vienas iš šių randų nebuvo naujas. Jie priminė senus plyšius išdžiūvusioje dykumoje.

Viskas jame buvo sena, išskyrus linksmas ir drąsias jūros spalvos akis.

—Santjago,—kreipėsi į jį berniukas, kai jie kopė krantu, ant kurio buvo ištrauktas senio laivelis. — Aš vėl galiu su tavim eiti į jūrą. Mes jau uždirbome truputį pinigų.

Senis išmokė berniuką žvejoti, ir berniukas už tai mylėjo jį.

—Ne, — tarė senis. — Tu pataikei į laimingą laivelį. Pasilik jame.

—Nejaugi tu neprisimeni, kaip aštuoniasdešimt septynias dienas nieko nepagavai jūroje, o paskiau ištisas tris savaites mes kasdien atsiveždavome po didelę žuvį?

—Prisimenu, — tarė senis. — Aš žinau, tu ne todėl palikai mane, kad netikėjai.

—Mane tėvas privertė. Aš dar mažas ir privalau jo klausyti.

—Žinau,—tarė senis.—Tai visai suprantama.

—Jis nelabai tiki.

—Taigi, — tarė senis. — Tačiau mes tikime. Ar ne?

—Žinoma, — tarė berniukas. — Ar galiu aš tave pavaišinti alumi Terasoje? O paskiau mes nunešim stiebą namo.

—Kodėl ne?—tarė senis. — Juk mes abu žvejai.

Jie atsisėdo Terasoje, ir daugelis žvejų šaipėsi iš senio, bet šis nepykė ant jų. Senesni amžiumi žveigė į jį su užuojauta, nors ir stengėsi to neparodyti. Jie mandagiai šnekėjosi apie srovę, prisimindami, į kokį gylį buvo užmetę tinklus, o taip pat apie nusistovėjusį gerą orą ir viską, ką matė jūroje. Tie, kuriems tą dieną pasisekė, jau buvo sugrįžę iš žūklės. Išskrodę savo marlinus (kardžuvės rūšis), jie užvertė juos skersai dviejų lentų ir, dviese laikydami kiekvieną lentos galą, nunešė į žuvų sandėlį. Iš čia žuvį šaldytuvuose turėjo nugabenti į Havanos turgų. Žvejai, pagavusieji ryklius, pristatė juos į ryklių apdirbimo įmonę kitoje įlankos pusėje. Tenai juos pakabino ant blokų ir virvių, šėmė kepenis, nupiovė pelėkus, nelupo odą ir mėsą supiaustė pailgais gabalais šaldymui.

Rytų vėjas nešiodavo po visą uostą ryklių perdirbimo įmonės smarvę; ta-

čiau šiandien kvapas beveik nebuvo juntamas, nes vėjas pasikeitė, o paskiau visai nutilo. Terasoje buvo malonu ir saulėta.

—Santjago, — tarė berniukas.

—Ką?—atsiliepė senis. Jis laikė rankoje savo stiklinę, galvodamas apie seniai prabėgusias dienas.

—Nori, aš tau prigaudysiu sardinių rytdienai?

—Ne. Geriau pažaisk beisbolą. Aš dar galiu irkluoti, o Rodželio trauks tinklą.

—Paimk mane. Jeigu aš negaliu žvejoti, tai šiaip kuo nors tau padėsiu.

—Tu pavaišini mane alumi, — tarė senis.—Tu jau tikras vyras.

—Kiek metų aš turėjau, kai tu mane pirmą kartą paėmei į jūrą?

—Penkerius, ir tu tik tik nežuvai, kai aš įverčiau į laivelį dar gyvą žuvį; ji vos nesuskaldė jo į šipulius. Prisimeni?

—Prisimenu, kaip į daužėsi ir plakė uodega, kaip sutraiskė kaušą; prisimenu ir tą garsą, kai tu mušei į basliu. Tu nubloškei mane į laivelio priekį, kur gulėjo susuktos šlapios virvės; visas laivelis drebėjo, o tu kopojai į lyg kertamą medį, ir salstelėjęs kraujo kvapas sklido aplinkui.

—Ar tu iš tikrųjų tai prisimeni, o gal aš tau vėliau papasakojau?

—Aš prisimenu viską nuo tada, kai mes pirmą kartą drauge išplaukėm į jūrą.

Senis su meile pažvelgė į jį paraudusiomis nuo saulės akimis.

—Jeigu tu būtum mano sūnus, aš riziškučiau paimti tave,—tarė jis.—Bet tu turi tėvą ir motiną, o svarbiausia—pataikei į laimingą laivelį.

—Prigaudyti tau sardinių? Aš taip pat žinau, kur galima gauti jauko.

—Dar liko jo nuo šiandien. Aš padėjau jį į druską dėžėje.

—Geriau aš tau atnešiu keturias švijas žuvis.

—Vieną,—tarė senis. Jis niekada neprarasdavo nei vilties, nei tikėjimo ateitimi, ir dabar jie stiprėjo, tarsi vėjui papūtus nuo jūros.

—Dvi,—tarė berniukas.

—Tebūnie dvi,—sutiko senis. — Sakyk, tu kartais jų nenudžiogvei?

—Aš galėjau tai padaryti,—tarė berniukas.—Tačiau aš jas pirkau.

—Ačiū,—tarė senis. Jis buvo per daug paprastas, kad galvotų apie tai, kada pasidavė nuolankumui. Tačiau jis pasidavė jam, jausdamas nepraradęs nei garbės, nei žmogiško išdiumo.

Jeigu srovė nepasikeis, rytą bus geras oras,—tarė jis.

—Kur tu žvejosi?—paklausė berniukas.

—Toli nuo kranto, o grįšiu, vėjui pasikeitus. Aš noriu išplaukti prieš švintant.

—Aš pasistengsiu jį prikalbėti, kad jis taip pat žvejojų toli nuo kranto, — tarė berniukas,—nes tuomet mes galėsime tau padėti, jeigu užkibs didelė žuvis.

—Tavasis nemėgsta toli plaukti.

—Taip, — tarė berniukas. — Bet aš būtinai ką nors pastebėsiu, ko jis negali matyti, pavyzdžiui, žuvėdus, o tada ji prikalbėsiu plaukti paskui marlinus.

—Argi jo akys tokios blogos?

—Jis jau beveik apako.

—Keista,—tarė senis.—Juk jis niekada negaudė vėžlių, o nuo jų ir apanka.

—Bet tu tiek metų gaudai vėžlius prie Moskito kranto ir matai kuo puikiausiai.

—Aš,—nepaprastas senis.

—Ir tau užteks jėgų ištaukti didelę žuvį?

—Manau, kad užteks. Visą nulemia gudimas.

—Nuneškime namo stiebą,—tarė berniukas.—O aš paimsiu tinklą ir prigaudysiu sardinių.

Jie ištraukė iš laivelio virves. Senis ant peties nešėsi stiebą, o berniukas—medinę dėžę su stipriai susuktomis rudomis virvėmis, kobinį ir žeberklą su rankena. Dėžė su jauku buvo palikta užpakalinėje laivelio dalyje kartu su basliu, kuris naudojamas stambiai žuviai apsvaiginti, kai ją pritraukia prie laivelio. Vargu ar kas būtų apvogęs senį, tačiau burę ir virves vertėjo nunešti namo, nes rasa galėjo juos sudrėkinti; nors senis buvo tikras, jog niekas iš vietinių gyventojų jo neapvogė, vis dėlto pagalvojo, kad laivelyje paliktas kobi-

nys ir žeberklas sukels bereikalingą pagundą.

Jie užkopė keliu iki senio lūšnelės ir įžengė į vidų pro atvertas duris. Senis atrėmė stiebą su užvyniota bure į sieną, o berniukas šalia padėjo dėžę ir virves. Stiebas buvo tokio pat ilgio, kaip lūšnelė. Lūšnelė buvo padaryta iš kietų karališkosios palmės guano lapų; joje buvo lova, stalas, kėdė ir plūktose grindyse ugniakuras, ant kurio senis virė davė su medžio anglimis.

Ant rudų sienų iš stipriai supresuotų guano lapų kabėjo spalvoti viešpaties Jėzaus širdies ir nekaltosios mergelės paveikslėliai. Tai buvo jo žmonos relikvijos. Kažkada čia kabėjo ir dažyta žmonos fotografija, bet jis nuėmė ją, nes ji tik didindavo jo vienatvę. Nuotrauka buvo padėta kampe ant lentynos ir uždengta švariais senio marškiniais.

—Ką tu turi vakarienei?—paklausė berniukas.

—Puodą geltonų ryžių su žuvimi. Nori?

—Ne. Aš pavalgysiu namuose. Užkurti tau ugnį?

—Ne. Aš užsikursiu vėliau. O gal valgysiu ryžius nepašildytus.

—Ar galiu aš paimti tinklą?

—Žinoma.

Jokio tinklo seniai nebuvo; berniukas prisiminė, kada jį pardavė. Tačiau juodu kiekvieną dieną jį įsivaizduodavo. Nebuvo nei puodo su geltonaisiais ryžiais, nei žuvies, ir berniukas tai žinojo.

—Aštuoniasdešimt penki—laimingas skaičius,—tarė senis.—O ką, jeigu rytą tu pamatytum, kaip man užkibo tūkstančio svarų žuvis?

—Aš susirasiu tinklą ir prigaudysiu sardinių. Sėdėsi ant slenkščio prieš saulutę?

—Taip. Aš turiu vakarykštį laikraštį; paskaitysiu apie beisbolą.

Berniukas nežinojo, ar vakarykštis laikraštis taip pat nėra tik prasimanymas. Tačiau senis ištraukė jį iš po pagalvės.

—Periko davė jį man vyno krautuvėje,—paaiškino jis.

—Aš prigaudysiu sardinių ir sugrįšiu. Padėsiu jas kartu ant ledo, o rytą pasidalyšime. Kai aš sugrįšiu, tu papasakosi man apie beisbolą.

—"Jankiai" negali pralošti.

—Kad tikėtai jų neįveiktų Klivlendo "Indėnai".

—Pasitikėk "Jankiais," mano sūnau. Prisimink didįjį Di Madžio.

—Aš bijau ne tik Detroito "Tigrų," bet ir Klivlendo "Indėnų."

—Būk ramus. Nejaugi tu pradėsi bijoti ir Cincinačio "Raudonųjų," ir Čikagos "Baltųjų kojinių"?

—Išstudijuok viską—turėsi pasakyti man, kai aš grįšiu.

—Ar tau neatrodo, kad mums reikėtų nusipirkti loterijos bilietą su skaičiumi aštuoniasdešimt penki? Rytą bus aštuoniasdešimt penkta diena.

—Mes galime tai padaryti, — tarė berniukas. — Bet gal geriau pirkti su skaičiumi aštuoniasdešimt septyni? Juk praėjusį kartą buvo aštuoniasdešimt septynios dienos.

—Niekas dukart nesikartoja. Tu manai, kad galėsiu gauti aštuoniasdešimt penktą?

—Aš užsakiau.

—Vienatinį. Už du su puse dolerio. Iš ko mums juos pasiskolinti?

—Niekai. Aš visada galiu pasiskolinti du su puse dolerio.

(Bus daugiau)

SVEIKINIMAI "LAISVĖS" SUVAŽIAVIMUI

(Tąsa)

Pavieniai ir organizacijos

LDS 3 Apskritis, Elizabeth, N. J., \$25.

V. ir V. Bunkai, Jamaica, N. Y., \$25.

Aido Choras, Ozone Park, N. Y., \$25.

A. ir W. Juškevičiai, Woodhaven, N. Y., \$15.

Lukšų Antanas, \$12.

ALDLD 185 kp., Richmond Hill, N. Y., \$10.

S. Veckys, Richmond Hill, N. Y., \$10.00.

K. ir V. Karlonai, Masspeth, N. Y., \$10.

V. ir B. Kersuliai, Brooklyn, N. Y., \$10.

K. Milinkevičius, Brooklyn, N. Y., \$10.

ALDLD 1 kp., Brooklyn, N. Y., \$10.

A. Skirmontas, Brockton, Mass., \$10.

Lietuvių Moterų Klubas, Brockton, Mass., \$10.

Anna Dobilas, Brooklyn, N. Y., \$10.

S. ir K. Radušiai, Bayonne, N. J., \$10.

Juozas N. Zajankauskas, \$10.

Jonas, Jr., \$10.

Ig. Urbonas, Cutchogue, L. I., \$10.

B. Ivanauskas, Brooklyn, N. Y., \$10.

M. Klimas, Fairlawn, N. J., \$10.

ALDLD 6 Apskr., Philadelphia, Pa., \$10.

A. Philipse, Stamford, Conn., \$10.

Geo. Stasiukaitis, Cliffside, N. J., \$10.

P. Petrauskas, N. Y. C., \$8.

W. Baltrušaitis, Brooklyn, N. Y., \$7.

Antanas Metelionis, St. Petersburg, Fla., \$6.

J. Pocius, Paterson, N. J., \$6.

J. J. Mockaitis, Bridgeport, Conn., \$5.

Jonas Gasūnas, Richmond Hill, N. Y., \$5.

Michael Makarevičius, Brooklyn, N. Y., \$5.

A. S. Matuliai, Levittown, Pa., \$5.

Susninkų Jurgis, Worcester, Mass., \$5.

J. V., Binghamton, N. Y., \$5.

LLD 133 kp., Camden, N. J., \$5.

Kazys Dzevečka, Laurelton, N. J., \$5.

Sudugusio teatro aktorius, Richmond Hill, N. Y., \$5.

B. ir K. Briedžiai, Forest Hills, N. Y., \$5.

Sophie Petkus, Brooklyn, N. Y., \$5.

K. Karpavičienė, Brooklyn, N. Y., \$5.

Repšys, Brooklyn, N. Y., \$5.

Maspethietė, \$5.

R. ir G. Laukaičiai, Masspeth, N. Y., \$5.

J. ir K. Rušinskai, Jackson Heights, N. Y., \$5.

A. ir D. Veličkai, Rego Park, N. Y., \$5.

B. Makutėnienė, Cranford, N. J., \$5.

P. ir N. Ventai, Forest Hills, N. Y., \$5.

Anskiai, Brooklyn, N. Y., \$5.

F. Kazokienė ir dukterė Suzanna, Jamaica, N. Y., \$5.

A. Mikalaus, Brooklyn, N. Y., \$5.

D. Galinauskienė, Queens Village, N. Y., \$5.

M. Stakoff, Brooklyn, N. Y., \$5.

J. Stanelis, Short Hills, N. J., \$5.

V. ir O. Čepuliai, Brooklyn, N. Y., \$5.

P. Babarskas, Hollis, N. Y., \$5.

V. Žilinskas, Plymouth, Pa., \$5.

Paulina Jasilionienė, Binghamton, N. Y., \$5.

M. ir E. Liepai, Woodhaven, N. Y., \$5.

D. ir F. Mažiliai, Brooklyn, N. Y., \$5.

A. Bičiulis, Brooklyn, N. Y., \$5.

Mary Witkus, Kearny, N. J., \$5.

J. Tumosa, New Haven, Conn., \$5.

Mrs. Mureika, Milford, Conn., \$5.

J. Bimba, Hawthorne, N. J., \$5.

Geo. Bernotas, Woodhaven, N. Y., \$5.

K. Balčiūnas, Richmond Hill, N. Y., \$5.

I. ir K. Levanai, Brooklyn, N. Y., \$5.

B. Wiksienė, New Haven, Conn., \$5.

ALDLD 32 kp., New Haven, Conn., \$5.

St. Rumša, Brooklyn, N. Y., \$5.

V. Petraitis, Woodhaven, N. Y., \$5.

M. ir A. Aleksėjai, Woodhaven, N. Y., \$5.

Wm. Skodis, Woodhaven, N. Y., \$5.

R. Merkis, Philadelphia, Pa., \$5.

Geo. Wareson, Brooklyn, N. Y., \$5.

S. J., Brooklyn, N. Y., \$5.

J. Patkus, New Haven, Conn., \$5.

Brooklyno muzikantas, \$5.

M. F. Krungliai, Woodhaven, N. Y., \$5.

L. Gavril, Brooklyn, N. Y., \$5.

Jonas Grybas, Richmond Hill, N. Y., \$5.

P. Višniauskas, Brooklyn, N. Y., \$5.

Caroline Remeitis, Berlin, Conn., \$3.

P. Bieliauskas, Richmond Hill, N. Y., \$3.

G. ir O. Šilkai, Wethersfield, Conn., \$2.

Povilas Šiušas, Holden, Mass., \$2.

Frank Zavis, Bethlehem, Pa., \$2.

A. Bepirštis, Brooklyn, N. Y., \$2.

J. Balaika, Brooklyn, N. Y., \$2.

J. ir W. Danilevičiai, Brooklyn, N. Y., \$2.

Jonas Kalvaitis, Masspeth, N. Y., \$2.

A. ir J. Bakūnai, Cliffside, N. J., \$2.

A. Kalakauskienė, Brooklyn, N. Y., \$2.

Po \$1: K. Derenčius, Cliffside, N. J.; V. Lisajienė, Brooklyn, N. Y.

(Bus daugiau)

Žymus tarybinis

komp. K. Gieras

(o metų gimimo)

sukakuvėms auzyne)

Žymus tarybinis kompozitorius Klennočas Mori-

cevičius Gieras, diazių rusų kompozitorius—Boro-

mo, Kimsio-Korsakovo, Giazunovo, muzikinių tradicijų tęsėjas gimė Kijeve,

puciamųjų instrumentų meistro šeimoje. Gieras

bagia Maskvos konservatoriją aukso medaliu. Nuo

to laiko prasidėjo jo kaip pedagogo, kompozitoriaus veikla. Nuo 1920 m. jis dir-

ba Kijevo konservatorijoje—profesorius ir direktorius pareigose, o nuo 1926

metų—iki 1941 m.—Maskvos konservatorijos profesorius. Prieš jį ruošėsi tokie žymūs tarybiniai kompozitoriai, kaip Miaskovskis, Čačaturjansas, Prokofje-

vas ir kt.

Kompozitoriaus kūrybiniame palikime—keletas operų, baletų, simfoninių

poemų ir uvertiūrų, 3 simfonijos (iš kurių išsiskiria Trečioji—"Ija Murovie-

cas"), koncertai balsui ir orkestrui, arfai, violončelei, voltonei, žymus kiekis kamerinių—instrumentinių

pjesių, daugiau kaip 100 romanų. Jo kūriniuose jaučiamas tiesioginis ryšys su Glinkos, Borodino, Čaikovskio tradicijomis; jo

muzika intonaciškai artima rusų liaudies dainai. Ypa-

tingai vaisingą praeitį jo kūryba turėjo Azerbaidžanui ir Uzbekistano muzik-

nės kultūros išsivystymui. Didelė rolė tarybinio muzikinio-choreografinio meno istorijoje priklauso jo bale-

tams "Raudonoji gėlė" ir "Varinis raitelis

Klausimas, kurio dar niekas nepakėlė

Rodosi, jau labai laikas būtų mūsų šalies Kongrese bei Senate pakelti balsą prieš tą neteisybę. O tam jau labai pribrendęs laikas. Kongresmanams, bei senatoriams, vietoje ruošti beverčius bilius, kaip ir kokiū būdu susiprinti ar visai sunaikinti darbo unitarius, vietoje ruošti beverčius bilius, kaip ir kokiū būdu susiprinti ar visai sunaikinti darbo unitarius, kad jos negalėtų taip griežtai pasipriešinti fabrikantams, kaip ir kiek Amerikos žmonėms turės būti pakelti takasai, kur ir kiek milijonų dolerių skirti, išdalyti tokiems "demokratams", kaip Čiangas ir Rhee, jau labai laikas pagalvoti apie kitokius bilius. Reikia biliaus suvalstybinti Rockefellerių, Melony, Fordų ir kitų stambiausių turtuolių turtus, paliekant savininkams ne daugiau po \$100,000, ir tai būtų labai žmoniška... Laikas tuomi susirūpinti ir visiems Amerikos piliečiams, jei jų pasiūsti atstovai šalies Kongrese tuo nesirūpina! Nes patys Rockefelleriai nei kiti turtuoliai, būkite tikri, savo valia turtų nešdams liaudžiai. Tą turės atlikti patys Amerikos žmonės, išrinkdami į šalies Kongresą tokius žmones, kurie rūpintųsi visos liaudies reikalais, o ne vien tik turtuolių, kaip kad dabar yra.

Argi ne įdomu, kad šitame aukščiausios civilizacijos 20-tame amžiuje iš arti penkių šimtų atstovų dar iki šiol neatsirado nei vienas, kuris būtų pakėlęs šį taip opų, bet būtiną klausimą. Taip pat jau labai būtų laikas pakelti, išbraukti ir tą nelemtą skyrių, paragrafą mūsų konstitucijos, kuris nusako, kad privatinė nuosavybė turi būti šventa ir nepaliečiama... Tai labai kvailas ir jau savo dienas atgyvenęs įstatymas. Ir labai žalingas didžiūmai Amerikos žmonių.

Dabar artinantis prezidento, kongresmanų, dalies senatorių ir daugelio gubernatorių rinkimai, piliečiai turėtų ilgai ir gerai pagalvoti, už kokius žmones savo balsą turės atiduoti. Taip pat žmonės turėtų pagalvoti, kodėl vienas žmogus, kuris niekuo nesiskiria nuo kitų, turi pilnus bankus dolerių — milijonus ir bilijonus, o kitas, kuris viską padaro, neturi nieko! Bet dar iki šiol iš arti dviejų šimtų milijonų žmonių neatsirado nei vieno, kuris būtų parašęs laisvą tuo klausimu į šalies Kongresą... Visi tik aimanuoją, tik dejuoja, kad viskas brangsta ir brangsta ir kad tam nesimato jokio galo! Net ir patys valdžios žmonės Washingtone nuolat skundžiasi: stoka pinigų mokykloms, labai stoka mokytojų, stoka ligoninių, stoka mielasirdingų seselių, slaugių, stoka gydytojų, stoka, stoka, stoka visko... Tik vienam militarizmui tai pinigų yra! Na, o tokių Rockefellerių, Fordų ir kitų turėčių bilijoninės nuosavybės nepajudina. Saugok — perkūne! Jei kas drįstų tuos jų bilijonus paliesti...

O betgi jau artinasi tas laikas, kada tie jų turtai ne tik bus paliesti, bet ir paimti! Jau jei ne kas kitas, tai automacija juos pails, ir pails labai smar-

kiai. Nes visuose fabrikuose automacija labai smarkiai plinta. Ir nepraeis nei keleri metai, kaip milijonai darbininkų, kurie jau dabar išmesti ir būsimi išmesti iš fabriku, nesėdės, taip sau rankas susidėję. Jie ieškos būdų kaip sa-vo būvį pagerinti. Jie organizuos ir kovos organizuos. Kovos už trumpesnės valandas, už nuolatinius darbus, butus, laisvę žodžio ir rašto. O savaime aišku, kad turtuoliai tam viskam priešinsis. Sunkios, labai sunkios kovos laukia Amerikos žmones. Už tai ir visokie fašistai, Hitlerio išperos, visose šalyse ne juokais pradėjo siausti... O multimilijonieriai tą jų pasirodymą su svastikimis, kryžiais labai nuolankiai pasitinka.

Labai įdomu ir tas, kad šitos aukščiausios civilizacijos gadyne mokslininkai, kurie jau su raketomis sugėbėjo net mėnulį pasiekti, pakol kas, dar nesugeba iš tabako išskirti tą biau-rų nuodą nikotiną, kurį jau veik visi mokslininkai, gydytojai yra pripažinę nuodų, kuris labai žaloja žmonių sveikatą.

Susninkų Jurgis

Tarybų Sąjungos lakūnų rekordai

1959 metais Tarybų Sąjungos lakūnai pasiekė sekamų pasaulinių rekordų:

Aukščio rekordai

Lakūnas V. Ilušinas, lėktuve "T-431", pasiekė 28,852 metru (93,769 pėdas).

Lakūnas V. Simonovas "RV" lėktuvu ir su vienos tonos krovinio pakilo 20,456 metrus, o su dviem tonomis—20,174 metrus.

Lakūnas J. Alasėjevas lėktuvu "TU-104B", su 25 tonomis krovinio, pakilo iki 13,000 metrų. (Metras yra 3 pėdos ir 3 coliai ilgio.)

Greičio rekordai

Lakūnas V. Kovaliovas, su krovinio 15 tonų, ratu atlikdamas 1,000 kilometrų kelionę, skrido po 1,016 kilometrų per valandą.

Lakūnas V. Kokkinaki, su 15 tonų krovinio, lėktuvu "11-18", skrisdamas ratu 2,000 kilometrų ilgio kelionę, darė po 719 ir pusę kilometro per valandą.

Lakūnas A. Lipko lėktuvu "103M", su 10 tonų krovinio, skrisdamas 1,000 kilometrų ilgio kelionę, darė po 1,029 kilometrų per valandą.

1959 metais Tarybų Sąjungos lakūnai laimėjo 24 pasaulinius rekordus aukščio ir tollo.

SENOVĖS KINŲ MIESTAI

Vikdant archeologinius kasinėjimus. Čh a n d a n o mieste ir jo apylinkėse (Ch e b ē jaus provincija), atrasti du senovės miestai. Jų benras plotas 25.5 kvadratinio kilometro. Laikraštis "Ganmin žibao" praneša, kad šių miestų kasinėjimo rezultatai, taip pat netoliese rastos didikų laidojimo vietos iš Čzango epochos (V-III amžiaus pr. mūsų erą kariaujančių karalysčių epochos) yra labai vertingi materialinei Kinijos kultūrai tirti.

Kur "darbas ieško žmogaus"

LATVIŲ TAUTA NAUJAME GYVENIME

Tarybų valdžia atnešė latviams laimę, įkvėpė jiems tikėjimo į šviesią ir puikią ateitį. Naujoji visuomeninė santvarka visiems laikams likvidavo nedarbą Tarybų Latvijoje, sudarė visas prielaidas sparčiai vystyti respublikos ekonomiką, kultūrą ir mokslą, kelti darbo žmonių materialinę gerovę.

Latvijoje leidžiama daug laikraščių. Didžiausi ir populiariausi jų tarpe yra "Cinia" ("Kova"), "Rīgas Balss" ("Rygos Balsas") ir "Sovietskaja Latvija" ("Tarybų Latvija"). Šiuose periodiniuose leidiniuose yra skelbimų skyriai. Pateiksime keletą skelbimų, kurie vaizdžiai rodo, kad Tarybų Sąjungoje ne žmogus ieško darbo, o darbas ieško žmogaus.

Antai "Cinios" šių metų spalio 24 dienos numeryje galima buvo paskaityti štai ką: "Latvijos TSR Liaudies ūkio tarybos Centriniam konstruktavimotechnologijos biurui reikalingi:

Inžinieriai ir technikai, Konstruktoriai, Mašinų mokslo inžinieriai, Technologai, Statybos inžinieriai, Inžinieriai - termotechnikai.

Kreiptis šiuo adresu: Ryga, Krišjano Barono gatvė, Nr. 2, III aukštas, kadru skyrius.

Toliau seka daug kitų skelbimų, kuriuose darbo žmonių siūlomas įvairiausias darbas.

Beveik kiekvieno "Rygos Balso" numerio skyriuje "REIKALINGI" galima rasti darbą įvairiausių specialybių žmonėms. Vien tik 1959 metų spalio 19-os dienos numeryje kombinas "Rīgas Audums," Rygos elektros mašinų gamykla, Rygos autobusų parkas ir Rygos miesto Lenino rajono Buitinio aptarnavimo kombinatas kviečia į darbą skardininkus, poliurotojus, formuotojus, tekintojus, sandėlininkus, šaltkalvius, šoferus, krovikus, siuvėjus, sukirpėjus.

Diegiant gamyboje šiuolaikinę techniką, plečiamos esamosios įmonės, statomos naujos. Latvijos respublikoje per septynmetį numatyta pastatyti dirbtinio pluošto, elektroizoliacinio medžiagų, plastinių masių ir mineralinės vatos fabriku. Kadangi bendroji produkcijos gamyba respublikoje per septynmetį bus padidinta 60 procentų, prireiks naujų darbo rankų.

— Respublikos laikraščiai, — pasakoja laikraščio "Rīgas Balss" redaktorius Janis Balodis, — nespėja išspausdinti visų skelbimų apie priėmimą į darbą. Jų daug. Tai reiškia, kad darbo jėgos poreikis kalvamas diena iš dienos didėja.

Apie tai kalba ir įmonių vadovai. Štai ką pareiškė, pavyzdžiui, Rygos vagonų gamyklos direktorius Andrejus Eismontas:

—Mūsų gamykla žymiai išplečiama. Septynmečio pabaigoje bus paleisti į darbą nauji gamybos barai. Bus pradėti gaminti naujų konstrukcijų elektriniai traukiniai, nauji motoriniai tramvajaus vagonai. Įmonė gaus labai naušius automatinius ir pusiū automatus įrengimus. Visi šie darbai rei-

kalauja kvalifikuotų kadru. Pagal skelbimus, kuriuos mes spausdiname respublikiniuose laikraščiuose, į gamyklą kasdien ateina šimtai įvairiausių specialybių žmonių ir siūlo savo paslaugas. Geri uždarbiai juos pilnutinai patenkina.

O kai mes Rygos elektrotechnikos gamykloje "VEF" — vienoje didžiausių respublikos įmonių — norėjome pateikti pas kadru skyriaus viršininką, primamajame buvo tie, kurie pagal skelbimus atėjo įsitaistyti į darbą. Atėjo į kadru skyrių ir Vikentijus Okružnovas. Šį rudenį jaunulis baigė elektrotechnikos technikumą, ir jam buvo pasiūlyta stoti dirbti į radijo imtuvų gamybos cechą. Jis mielai noru sutiko eiti kontrolieriaus pareigas techninės kontrolės skyriuje.

—Čia aš galėsiu gerai susipažinti su gamybos technologija, o tai man po mokslo labai reikalinga. — O paskui stosių į aukštąją mokyklą ir mokysiuos nenutraukdamas darbo.

Dirbti ir mokytis! — tai dabar tapo tarybinio jaunimo deვიu. Kurdamas materialines gėrybes, jaunimas godžiai veržiasi į mokslą, kuris taip reikalingas tarybiniam žmogui, statantiems komunizmą. ...Kasdien Tarybų Latvijoje šimtų tūkstančių egzempliarių tiražu išleista respublikiniai laikraščiai. Juose visada galima rasti skelbimus, siūlančius darbą beveik visų specialybių žmonėms.

Tarybų Sąjungoje ne žmogus ieško darbo, o priešingai, darbas ieško žmogaus.

Iš laiško redakcijai

A. BIMBAI

Gerbiamas drauge:

Mačiau, kad d. R. Mizara jau sugrįžo. Tai dabar paimkite atostogų ir gerai pailsėkite.

Sausio 24 d. iš Chicagos buvo atvažiavęs d. V. Andrusis iš Floridą, ir tą pačią dieną lankėsi Socialio Klubu piknike. Jis iš Miamės išsivežė "Vilniai" suvirš \$300, aukomis, pasveikinimais ir prenumeratomis.

Taip pat Miamės Lietuvių Literatūros Draugijos 175 kuopa turėjome didelį pikniką, naudos buvo gražios. Paukojome "Vilniai" \$100, "Laisvė" \$25, "Liaudies Balsui" \$25, Urugvajaus "Darbu" \$25, apsigynimo reikalams \$25 ir Draugijos Centrai \$25. Tai graži parama.

Dr. V. Andrusis išvažiavo į St. Petersburgą ir apylinkę, Sužinota, kad jam ir ten puikiai pavyko ir gavo "Vilniai" apie \$400.

Aš turiu parašęs pusėtinai ilgą straipsnį. "Maisto gamyba kapitalistinėje sistemoje". Tema svarbi. Jei jus manote, kad galėsite sunaudoti, tai praneškite ir aš prisijūsiu.

Draugiškai,

J. W. Thomsonas, Miami, Fla.

Nuo Redakcijos: Straipsnį prašome tuojau prisijūsti. Neabejojame, jog galėsite sunaudoti.

Jei Tamsta negali gauti Laisvės naujo skaitytojo, tai nors stambesne auka paremk biudžeto auklėjimą.

Norwood, Mass.

Sausio 16 d. 10 v. ryto girdžiu birbia telefono skambutis. Manau sau, kas čia dabar taip anksti galėtų šaukti. Pakeliu telefono ragelį, pasakau "alau", atsiliepė malonus moteriškas balsas. Tai buvo Evan Naurienė iš Islington, Mass. Klausia manęs, ką veiksiu šį vakarą. Girdi, jeigu neturi jokio užsiėmimo, tai važiuokim į Montellą atlankyti mums gerai žinomą gerą draugą, Laisvės skaitytoją J. Masteiką, kurį jau gana seniai buvo ištikuskaudi ligos nelaimė. Nors jau dabar yra pasveikęs, bet netekęs vienos kojos.

Sutinku. Bet ji sako, girdi, nevažiuok vienas, turiu paimti L. ir M. Trakimavičius ir N. Grybiene, o aš su Bob paimsim S. ir E. Karals ir J. ir S. Budrevičius.

6 v. vakaro nuvažiuoju pas d.d. Trakimavičius. Jie manęs jau laukė. Iš ten užsukom pas Grybiene. Susėdom keturiese į forduką ir leidomės važiuoti. Oras tą vakarą buvo gražus, bet pusėtinai šaltas.

Nei nejutom, kai pasiekėm Montellą. Sustojom prie Musteikų vienos šeimos namelio, kurį jis čia ne per daug metų įsigijo. Viduje radom netik Nauras ir su jais atvykusius, bet ir draugus S. ir J. Reinardus iš Dorchester, ir daugiau Musteikų draugų. Po trumpo pasikalbėjimo, prasidėjo vaišės. Pasirodė, kad mūsų moterys iš Norwoodo ir iš kitur atvažiavo d.d. Musteikas atlankyti ne tušiomis rankomis. Tuoj pasirodė, kad jos turi įvairios rūšies užkandžių: kugelio, pyrago, sūrio, kavos ir kitiščių skanėstų.

Po užkandžių, J. Musteikai buvo įteikta nuo visų draugų kukli dovanėlė — checker board, labai gražiai padaryta. Gavęs draugą, galės lošti, neteks nuobodžiauti.

J. Musteikai teko pergyventi dvi skaudžios nelaimės. Prieš kelerius metus per nelaimingą atsitikimą jis nusilaužė vieną koją; teko ilgai jam būti ligoninėje, vienok koją sugydė. Nors šlubuodamas, bet apie namus galėjo po biskį dirbinėti. Prabėga keleri metai nuo pirmos jo nelaimės, štai ir vėl ištinka Juozą tokia pat nelaimė, nusilaužė iš naujo tą pačią koją. Šį kartą teko ją gydyti per daug mėnesių, bet pagydyt jos nebuvo galima, turėjo koją aukščiau kelio nuplauti. Žinant gerai, kiek daug Juozui teko pergyventi skausmo ir panėsti vargo, tai net šiurpas ima. Bet šiandien iš Juozo veido nesisimato jokio nusiminimo. Rodos, kad tuos skausmus pergyveno kiti, bet ne jis.

J. Musteika buvo energingas ir darbštus žmogus. Atsimenu, keleri metai atgal per Laisvės piknikus, kurie vykdavo liepos 4 d., Tautiškame Parke, Montelloj, Juozas būdavo atsivežęs iš namų savo pečiuką ir kepavo hamburger' steikus, šutindavo kornus. Vieną kartą kepė čielą avelę, dirbo visą dieną, net sušilęs, vašindamas atvykusius į pikniką, kad tik daugiau pelno padaryt spaudos reikalams.

Linkiu J. Musteikai geriausios laimės!

M. Uždavinis

Iš Pensylvanijos valstijos

Philadelphijos ir apylinkės lietuviui 18-tą dieną kovo, Rusų Klubu svetainėje, 1150 N. 4th St., turės progą matyti gražius iš Lietuvos judamus paveikslus. Philadelphijoje yra gražių senosios kartos ir naujai atvykusių lietuvių, kurie yra pasiilę savo gimtinės. Tie, kurie gyvena 40 ar 50 metų šioje šalyje, turės progą prisiminti Lietuvą. Gal nekurie matys tas vietas, kuriose gimė ir augo.

Taip, per tokią eilę metų daug kas įvyko gyvenime. Gyvenimas eina pirmyn su progresu, ir čia bus progą pamatyti, kas pasikeitė Lietuvos gyvenime. Camdeno, Philadelphijos kaimynų, ir kitų artimų Philadelphijos priemiesčių lietuvių kviečiami. Prisiminkite ir tai, kad mažai yra tokių progų matyti judamus paveikslus iš Lietuvos. Rengėjai sako, kad rodymas prasidės 7:30 v. vakare. Paveikslus rodys Jonas Grybas iš Brooklyn, N. Y.

Vienose valstijose mokama taksai nuo įplaukų, kitose valstijose nemokama, bet Philadelphijoje dirbantieji turi mokėti taksus, ir darbdaviai turi juos išskaityti. Na, ir federalės valdžios tarnautojai nenori mokėti miestui taksų, ir sakoma, miestas gali nustoti geros dalies įplaukų. Ir kaip visi duomenys rodo, gal dalyka bus sunku gražiuoju išspręsti. Abi pusės laikosi savo nusistatymo.

Sovietų inžinieriai, kurie lankėsi Amerikoje, apilankė Fairless Hills plieno išdirbystę. Svečiam suruošta priimtuvės, pietūs, su gražia dirbtuvės inspekcija. Sovietiniai svečiai kalbėjosi su dirbtuvės viršininkais ir darbininkais. Svečiai įteikė A. Bilyk, kuris sukalba rusų kalba, dovaną—Bakų Oil Fields medalius, tai buvo maža auksinė knygtelė su paveikslais Sovietų žibalo laukų.

Svečiai aplankė ir Philadelphiją. Surengtame pobūvyje dalyvavo valstijos gubernatoriaus. Svečiai kalbėjo universitete studentams. Svečiams įteikta kiekvienam po Laisvės vartų delegatų, paačiavo už jiems vertingas dovanas. Polyansky, vadovas Sovietų delegatų, paačiavo už jiems vertingas dovanas. Polyansky užkvietė plieno darbininkus aplankyti Sovietus.

Na, ir keli dipukai demonstravo savo žioplumą su nelemtais šūkais prie miesto rotušės, bet policijos kapitono įsaką jie buvo pašalinti iki penktos gatvės.

Kalbėdamas 300 universitetų studentų Polyansky pasakė: Mus visur vadina "reds", tačiau nemaža dalis čia susirinkusių nešioja raudonus kaklaraščius.

"Philadelphia Inquirer" editoriały rašytojas agituoja už atšaukimą studentams saugumo priesaikos. Editoriały rašytojas rėmė prezidento obalsį, jog daugeliui mokinių toks įstatymas esąs kenksmingas. Rodosi, tame pačiame laikraštyje ir tūli profesorai ir ir studentas kelia tokį pat obalsį. Geras apsiirėškimas, Well, kiek tenka patėmyti spaudoje apie Philadelphijos ir apylinkės organizacijų veikimą, visai nieko nesigirdi apie LDS veiklą! Kartą teko kalbėtis su LDS sekr. J. Siurba ir įsiai pažymėjo, kad šioje apylinkėje gyvuoja trys LDS kuopos. Liepos mėnuo ne per toliausia. LDS 14-tas seimas įvyks Philadelphijoje. Reikia subendrinti veikimą, darbo bus, ir jo bus daug. Aš nors gyvendamas nuosaliai, bandysiu prisidėti

Piliėtis

Rumford, Me.

Mirė V. Padgalskis

Tai ir vėl Lietuvių kapinėse supylėme naują kapą. Falaidojome Vaclovą Padgalskį, vasario 1 d.

Diena buvo graži. Palydovų daug susirinko ne vien vietinių. Iš Lewiston buvo Vaitonis ir kelios moterys.

Palaidojome laisvai, nes jis tokiu buvo. Išsėkis, Vaclovai, ramiai!

Jau daug lietuvių išsiai šioje Amerikos žemelėje.

J. K.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris vėl neužgria Niksono į prezidentų kandidatus. Jis sako, kad Respublikonų partijoje yra daug vyrų, tinkamų būti kandidatais.

ATSIMINIMAI

ir Dabartis

Parašė L. Prūseika

Tai gyvi broliai iš jo gyvenimo, visuomeninės veiklos, caro reakcijos metu pergyvenimai kalėjimuose, išėrimas į Sibirą ir kiti erskėdinti taktai jo kovose už laisvę ir šviesesnį gyvenimą darbo žmonių.

Knyga iš 304 puslapių

Kaina tik \$2.00

Laisvė

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill 19, N. Y.

Antano Metelionio Raštai Apie Dievus ir Žmones

Autorius suteikia daug rimtų mokslinių įrodymų apie tai, kaip atsirado tikėjimai, kaip pagaliau išmilyjami patys dievai ir jų garbinimai.

Duoda daug aiškių istorinių išvadų apie religinius prietarus, kurie kaip saulė ledą tirpina mintį įkalbamojo užgrabinio gyvenimo.

KNYGA IŠ 280 PUSLAPIŲ, KAINA \$2.00

Gaunama "Laisvės" Knygynne. Reikalaudami rašykite:

Laisvė,

102-02 Liberty Avenue

Ozone Park 17, N. Y.

